UMEÅ KOMMUN

Umeå REGIONEN

Mötesbok

Överförmyndarnämnden Umeåregionen

Datum: 2026-11-11, onsdag
Tid: 13.00-17.00
Plats: Överförmyndarnämnden, Götgatan 3

Beslut allmänna ärenden kl. 13.00-13.15

1. Datum för digital justering för dagens protokoll, godkännande av dagordning och fråga om jäv

Beslut sekretessärenden kl. 13.15-13.30

2. Information i pågående ärende

Anmälningsärenden sekretessärenden kl. 13.30-13.50

3. Ansökan om förvaltarskap, 1st
   Ansökan om intermistiskt förvaltarskap, 2st
   Yttrande Länsstyrelsen

Fortsättning beslut allmänna ärenden kl. 13.50-16.00, fika kl. 14.40-15.00

4. Grundläggande granskning, nämndsdialog
5. Överförmyndarnämndens riskanalys och internkontrollplan för 2027
6. Överförmyndarnämndens verksamhetsplan och budget för 2027
7. Remissyttrande, Policy cirkulär ekonomi

Informationsärenden kl. 16.00-17.00

8. Information från verksamhetsledning 11 november 2026
9. Informationsärenden 11 november 2026
10. Ärenden under handläggning 11 november 2026

Nr.1 enligt kallelse/ föredragningslista

Datum för digital justering för dagens protokoll, godkännande av dagordning och fråga om jäv

Förslag till beslut
Överförmyndarnämnden beslutar

att digital justering av dagens protokoll sker senast 17 november 2026.

att godkänna sammanträdets dagordning.

att till protokollet notera att ingen person är jävig.

Ärendebeskrivning
Eventuella ändringar i nämndens föredragningslista noteras. En jävig person får varken delta i handläggningen av ärendet eller närvara vid nämndens behandling av ärendet.

Beredningsansvarig
Ulrika Persson, nämndsekreterare

Nr.4 enligt kallelse/ föredragningslista

Grundläggande granskning, nämndsdialog

Förslag till beslut
Överförmyndarnämnden beslutar

Att lägga ärendet till handlingarna.

Ärendebeskrivning
Den grundläggande granskningen syftar till att bedöma om nämnden har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten för att kunna säkerställa att nämnden lever upp till mål, beslut och föreskrifter.

Kommunrevisionens ordförande Ewa Miller samt Max Stenman från EY, deltar på mötet med överförmyndarnämnden, för en nämnds dialog.

Beslutet skickas till
Ewa Miller, kommunrevisionens ordförande
Max Stenman, EY

Nr.5 enligt kallelse/ föredragningslista

Överförmyndarnämndens riskanalys och internkontrollplan för 2027, KS-2026/00521

Förslag till beslut

Överförmyndarnämnden beslutar

Att fastställa riskanalys och internkontrollplan för 2027.

Ärendebeskrivning

Förslag till internkontrollplan för 2027 har tagits fram utifrån verksamhetens mest väsentliga riskområden. Planen omfattar risker kopplade till informationssäkerhet, samlokalisering med andra verksamheter, samverkan och styrning inom den gemensamma nämnden, samverkan med förvaltarenheterna, kompetensförsörjning, arbetsmiljö samt handläggnings- och granskningsprocesser.
Syftet med internkontrollplanen är att säkerställa en rättssäker, effektiv och likvärdig verksamhet genom att identifiera, följa upp och hantera risker som kan påverka nämndens mål och uppdrag under 2027.

Bedömning

Beslutsunderlag

Internkontrollplan 2027

Beredningsansvarig

Sandra Andersson, avdelningschef
Marie Sandström, biträdande enhetschef

Beslutet skickas till
ksdiarium@umea.se
ksrapportering@umea.se
Ämnesraden inleds med KS-2026/00521

Bjurholms kommun
Nordmalings kommun
Robertsfors kommun
Vindelns kommun
Vännäs kommun
Örnsköldsviks kommun

Riskanalys

Nämnd: Överförmyndarnämnden
Upprättad: 2026-10-21

Internkontrollplan 2027

Överförmyndarnämnden
2026-10-21

Steg 1 - Riskinventering ska nämnden vara direkt delaktig i			Steg 2 - Riskvärdering ska nämnden vara direkt delaktig i				Steg 3 - Nämndsansvarig chef tar fram förslag som beslutas av nämnd							
Kontrollområde	Identifierad risk	Nr	Sannolikhet	Konsekvens	Risk-värde	Rekommenderad riskhantering	Nr.	Inriktning för riskhantering från nämnd	Åtgärd	Uppföljning jan-april 2027	Uppföljning jan-augusti 2027	Kostnad	Ansvarig	Återrapporteras
Myndighetsutövning	Hög arbetsbelastning, ökande ärendevolymer och utökade krav enligt lagstiftningen medför risk för ökad sjukfrånvaro, svårigheter att behålla medarbetare och kompetensförlust. Detta kan påverka verksamhetens förmåga att upprätthålla rättssäker handläggning, kvalitet och handläggningstider	R1	Möjlig	Allvarlig	12	Minimera risk	R1	Minimera risk	Arbetsmiljöinsatser, löpande resursuppföljning samt bedömning av behov av ytterligare bemanning utifrån ökade lagkrav och ärendevolymer.Säkerställa en hållbar arbetsbelastning och bibehållen kompetensförsörjning			Eventuellt högre kostnad under 2027	Enhetschef	Tertialvis
Myndighetsutövning	Lång handläggningstid vid granskning av årsräkningar leder till sen utbetalning av ersoden	R2	Möjlig	Lindrig	6	Reducera risk	R2	Reducera risk	Mål och plan för granskningsarbetet. Tidig planering för granskningsarbetet. Omvärldsspaning av andra kommuners arbetssätt för att nå effektiv granskning. Eventuellt behov av tillfällig personal för att säkerställa snabbare handläggning av årsräkningar			Eventuellt ökad kostnad under 2027	Enhetschef	Tertialvis
Myndighetsutövning	Sårbar situation om ställföreträdare med många uppdrag skulle bli sjuka/behöva avsluta sina uppdrag	R3	Möjlig	Kännbar	9	Reducera risk	R3	Reducera risk	Prioritera att försöka minska antalet ärenden hos ställföreträdare med många uppdrag. Byten till andra ideella ställföreträdare eller överflytt till förvaltarenheterna beroende på uppdragens karaktär.			Befintlig ram	Enhetschef	tertialvis
Myndighetsutövning	Svårigheter att rekrytera nya ställföreträdare	R4	Sannolik	Allvarlig	16	Minimera risk	R4	Minimera risk	Behov av översyn av befintliga avtal med förvaltarenheterna. Behov av utökning av förvaltarenheterna. Se över och effektivisera rekryteringsarbetet inom verksamheten.			Eventuell ökad kostnad under 2027.	Enhetschef	Tertialvis
Myndighetsutövning	Cyberangrepp med risk för desinformation, kan leda till stopp i samhällsviktiga tjänster, läckage av personuppgifter, utpressning och ekonomiska krav, skadat förtroende och juridiska följder.	R5	Mindre sannolik	Allvarlig	8	Reducera risk	R5	Reducera risk	Vikten av uppdaterade brandväggar, antivirus, säkerhetskopiering och molntjänster, personal får kontinuerlig utbildning i att upptäcka phishing och andra hot. Skapa krisplaner och reservrutiner för att hantera eventuella attacker,			Befintlig ram	Enhetschef	Tertialvis
Myndighetsutövning	De utökade krav som följer av ny lagstiftning tillämpas inte fullt ut, vilket kan medföra brister i rättssäkerheten och risk för felaktiga beslut.	R6	Möjlig	Kännbar	9	Reducera risk	R6	Reducera risk	Stickprovskontroll av ärenden för att säkerställa att kommunicering, dokumentation, motivering och underrättelse genomförts enligt gällande lagstiftning och interna rutiner.Uppföljning 2 ggr/år.				Enhetschef och samordnare	2 ggr per år
Informationssäkerhet vid utökad digital handläggning	Ökade krav på kommunicering och dokumentation medför att sekretessbelagda eller känsliga personuppgifter hanteras felaktigt eller röjs till obehörig.	R7	Mindre sannolik	Allvarlig	8	Reducera risk	R7	Reducera risk	Digital information lagras, hanteras och delas på ett säkert sätt så att konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet upprätthålls. Stickprov av kommuniceringsärenden för at säkerställa att sekretessbelagda uppgifter inte skickas till fel mottagare.			Ev ökad kostnad.		
Samlokalisering med andra verksamheter	Samlokalisering med andra verksamheter eller organisationer kan innebära risk för att sekretessbelagda uppgifter röjs genom samtal, handlingar, utskrifter, besökshantering eller bristande fysisk åtkomstkontroll.	R8					R8		Genomföra årlig genomgång av lokalsäkerhet och fysisk åtkomst till kontorsytor. Säkerställa att handlingar inte lämnas framme, kontrollera att utskrifter kan ske på säkert sätt, säkerställa att samtal som innehåller sekretessuppgifter kan genomföras ostört, säkerställa att obehöriga inte kan få åtkomst till sekretesshandlingar i arkivet. Se över möjlighet att att inte ha samlokalisering med andra verksamheter.			Ev ökad kostnad.		
Samverkan och styrning inom gemensam nämnd	Risk att skillnader i kommunernas styrning, prioriteringar, beslutsgångar och administrativa processer medför trögthet i verksamhetsutveckling, försenade beslut samt otydlighet kring ansvar och mandat, vilket kan påverka verksamhetens effektivitet, rättssäkerhet och tillvärdighet.	R9					R9		1. Granskning av att ansvarsfördelning, delegationsordning och reglemente är tydliga och aktuella. 2. Uppföljning av ärenden där beslut eller processer försenats på grund av samverkans- eller styrningsfrågor. 3. Kontroll av att gemensamma rutiner följs och att avvikelser mellan kommunerna identifieras och hanteras.4. Uppföljning av behov av förtydliganden i reglemente, samverkansavtal eller styrdokument.					
Samverkan mellan ÖFN och förvaltarenheterna	Risk att samverkan mellan Överförmyndarnämnden och förvaltarenheterna inte ger avsedd effekt på rekrytering och övertagande av uppdrag, vilket leder till kvarstående köer samt otydlighet kring ansvar och mandat för beslut om vilka uppdrag som ska övertas av förvaltarenheterna.	R10					R10		Uppföljning av läget och utvecklingen av antalet uppdrag som saknar ställföreträdare. Kontroll av att ansvar och beslutsgång för övertagande av uppdrag är dokumenterade och känd., Uppföljning av avvikelser eller oklarheter kring vilka uppdrag som ska övertas av förvaltarenheterna, Bedömning av behov av förtydliganden i samverkansavtal, reglemente eller rutiner.					
		R15			0		R15							
		R16			0		R16							
		R17			0		R17							
		R18			0		R18							
		R19			0		R19							
		R20			0		R20							

Nr.6 enligt kallelse/ föredragningslista

Överförmyndarnämndens verksamhetsplan och budget för 2027, KS-2026/00521

Förslag till beslut

Överförmyndarnämnden beslutar

Att fastställa verksamhetsplan och budget för 2027.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsplanen för 2027 beskriver nämndens inriktning för att säkerställa en rättssäker, effektiv och hållbar överförmyndarverksamhet i en tid av ökade lagkrav, förändrade förutsättningar för ställföreträdarskapet och fortsatt rekryteringsutmaning.
Planen fokuserar på att stärka rättssäkerheten genom en hög kvalitet i handläggning, tillsyn och granskning samt att säkerställa att personer med behov av god man eller förvaltare får stöd utan onödiga dröjsmål. Särskilt fokus läggs på att möta de krav som följer av den nya lagstiftningen inom överförmyndarområdet.
Digitalisering och utveckling av harmoniserade arbetssätt utgör centrala delar av verksamhetsutvecklingen. Genom fortsatt utveckling av digitala processer och systemstöd ska verksamheten effektiviseras samtidigt som informationssäkerhet och kvalitet stärks.
Kompetensförsörjning är ett prioriterat område. Mot bakgrund av ett begränsat rekryteringsunderlag och ökad komplexitet i uppdraget riktas insatser mot att behålla och utveckla befintlig kompetens. Den utökade juristkompetensen ska bidra till stärkt rättssäkerhet, kvalitetssäkring och stöd i den rättsliga utvecklingen.
Verksamhetsplanen belyser även risker kopplade till samverkan inom den gemensamma nämnden, ökade krav på informationssäkerhet, förändringsarbete samt arbetsbelastning och personalomsättning. Genom internkontroll, tydlig ansvarsfördelning och systematiskt utvecklingsarbete ska dessa risker hanteras.
Sammantaget syftar verksamhetsplanen till att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar verksamhet som kan möta framtida behov och lagkrav samtidigt som rättsförluster för enskilda förebyggs.

Inom överförmyndarnämnden bedrivs både regiongemensam verksamhet och verksamhet som enbart avser Umeå kommun. Fastställd ram av Umeå kommunfullmäktige för överförmyndarnämnden är 20 814 tusen kronor för budgetåret 2027. Budgeterade kostnader för den regiongemensamma delen är 17 228 tusen kronor vilket är 3 125 tusen kronor högre än 2026 års budget.

Beslutsunderlag

Verksamhetsplan och budget 2027 inklusive bilagor

Beredningsansvarig

Sandra Andersson, enhetschef
Marie Sandström, biträdande enhetschef
Magnus Håkansson, controller

Beslutet skickas till
ksdiarium@umea.se
ksrapportering@umea.se
Ämnesraden inleds med KS-2026/00521

Bjurholms kommun
Nordmalings kommun
Robertsfors kommun
Vindelns kommun
Vännäs kommun
Örnsköldsviks kommun

UMEÅ KOMMUN

Umeå REGIONEN

Överförmyndarnämnden Umeåregionen

Verksamhetsplan 2027

Innehåll

Inledning 4

Plan för grunduppdrag 7

Plan för inriktningsmål och program 15

Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige 16

Plan för att nå personalpolitiska mål 17

Drift- och investeringsbudget 19

Kompetensförsörjningsplan 21

Styrning och uppföljning av externa utförare 22

Bilagor 23

Inledning

Överförmyndarnämnden i Umeåregionen är gemensam nämnd för Bjurholms, Nordmalings, Robertsfors, Umeå, Vindelns, Vännäs och Örnsköldsviks kommuner. Umeå kommun är värdkommun för Nämnden.

Överförmyndarnämnden består av 10 ordinarie ledamöter och 10 ersättare. Umeå kommun är värdkommun och har 3 ordinarie ledamöter och 3 ersättare, Örnsköldsvik har 2 ordinarie ledamöter och 2 ersättare, övriga kommuner har en ordinarie ledamot och en ersättare vardera. Presidiet består av ordförande Ulrika Edman (MP) och vice ordförande Joline Göttfert (M). Då det under 2026 varit val, kommer del av presidiet och nämndsledamöter att ändras under kommande mandatperiod.

Överförmyndarenheten tillhör från och med 2024-01-01 stadsledningskontorets avdelning Demokrati och juridik, och rapporterar till Överförmyndarnämnden.

Verksamhetsplanens syfte och fokus för 2027

Verksamhetsplanen utgår från Umeå kommuns planeringsdirektiv och budget för 2027 samt den för Umeå kommuns gemensamma anvisningen för planering 2027. Planen beskriver hur nämnden planerar att genomföra sitt uppdrag under 2027, samt hur verksamheten ska bedrivas och utvecklas för att svara upp mot nuvarande och kommande behov.

Under 2027 står nämnden inför tre identifierade strategiska utmaningar som behöver utvecklas för att nämndens uppdrag ska kunna bedrivas på ett mer effektivt, rättssäkert och ändamålsenligt sätt.

1. Effektiv tillsyn, kvalitet och rättssäkerhet och informationssäkerhet?

Verksamheten ska stärka kvaliteten och rättssäkerheten genom ett utvecklat arbetssätt där fördjupad granskning ges en tydligare och mer prioriterad roll. Arbetet omfattar även att utveckla och samordna interna processer för uppföljning av kvalitetsmått samt att säkerställa implementering och efterlevnad av riktlinjer och styrdokument med anledning av lagändringarna som trädde i kraft den 1 juli 2026.

2. Rekrytering av, och stöd till ställföreträdare

Bristande tillgång till ställföreträdare gör att uppdragen blir svåra att tillsätta vilket i sig innebär en rättsförlust för den enskilde som då inte får någon ställföreträdare alls. Samtidigt ökar behovet av stöd och kompetensutveckling till befintliga ställföreträdare. Tillgång till gode män och förvaltare är en förutsättning för utförandet av nämndens grunduppdrag. Redan under 2026 initierades en reglementes ändring för Överförmyndarnämnden för att kunna upphandla anställda ställföreträdare vid behov, dock har processen inte kunnat fullföljas då Örnsköldsviks kommun nekat till reglementes ändringen. En process har därför inletts där frågan flyttas till högsta tjänstemannanivå i Umeå kommun samt i Örnsköldsviks kommun.

Under 2027 prioriteras fortsatt rekrytering av ideella ställföreträdare samt utbildning och stöd till befintliga ställföreträdare. Den kommunala förvaltarenheten har under 2026 stärkts med en enhetschef samt två nya medarbetare. Under 2027 prioriteras arbetet med att förtydliga ansvar och processer mellan Överförmyndarenheten och den kommunala Förvaltarenheten/Ställföreträdarenheten. Intentionen är att Överförmyndarenheten ska ansvara för bedömningen av vilka ärenden som uppfyller lagkravet om särskilda skäl för kommunalt ställföreträdarskap. För att säkerställa rättssäkerhet och kontinuitet för den enskilde ska den kommunala Förvaltarenheten/Ställföreträdarenheten därefter skyndsamt ta över de uppdrag som anvisats från Överförmyndarenheten.

För att möjliggöra skyndsammare övertagning av ärenden har nämnden fått gehör för budgetäskanden avseende en utökning av den kommunala Förvaltarenheten/Ställföreträdarenheten med tre ytterligare tre medarbetare inom den kommunala Förvaltarenheten/Ställföreträdarenheten under Miljö- och hälsoskyddsnämnden, vilket gör den till den möjligen procentuellt största kommunala enheten i landet. Detta för att säkerställa att personer med behov av ställföreträdare enligt föräldrabalken får sina behov tillgodosedda och inte drabbas av rättsförluster på grund av brist på tillgängliga gode män eller förvaltare.

Det övergripande samverkansavtalet mellan Umeå kommun och kranskommunerna, exklusive Örnsköldsvik, ses över under slutet av 2026 och början av 2027, efter signaler från Förvaltarenheten om att antalet ärenden i kranskommunerna ökat under 2026.

3. Digitalisering och informationsförvaltning

Övergången till digital huvudakt är avgörande för att komma till rätta med det dubbelarbete som uppkommit då handlingar både måste bevaras i pappersform och samtidigt hållas tillgängliga digitalt i verksamhetssystemet Wärna. Vidare är en succesiv digitalisering av verksamhetens processer en förutsättning för effektiv, rättssäker och likvärdig handläggning när komplexiteten och antalet ärenden ökar. För att nå verksamhetens mål inom digitalisering och informationsförvaltning krävs fortsatta investeringar i digitala verktyg. Under kommande år bedöms behov finnas av att upphandla ytterligare funktionalitet i Wärna samt eventuellt kompletterande systemlösningar för dokumenthantering, processtöd och digitala tjänster. Detta är en förutsättning för att minska manuella moment, stärka rättssäkerheten och möta den ökande ärendevolymen på ett effektivt sätt.

Utöver dessa tre identifierade strategiska utmaningar behöver nämnden fortsatt hantera de ökade krav som följer av lagstiftning och förändringar i samhällsutvecklingen. Den lagstiftning som trädde i kraft den 1 juli 2026 har medfört förändrade förutsättningar för överförmyndarverksamheten och ställer högre krav på handläggning, dokumentation, uppföljning, tillsyn och samverkan. Sammantaget bedöms detta innebära en ökad arbetsinsats per ärende och därmed en ökad arbetsbelastning för verksamheten.

För att möta de ökade kraven och samtidigt säkerställa en rättssäker och effektiv verksamhet kommer verksamheten förstärkas med nya tjänster. Resurstillskottet ska användas för att stärka tillsyns- och granskningsarbetet, utveckla verksamhetens processer och digitalisering, förbättra rekrytering, utbildning och stöd till ställföreträdare samt minska verksamhetens sårbarhet. Förstärkningen bedöms förbättra verksamhetens förutsättningar att hantera uppdraget, men det finns samtidigt en risk att resursökningen inte fullt ut kompenserar för de ökade krav som följer av lagstiftning, komplexare ärenden och ett växande behov av tillsyn, stöd och utvecklingsarbete. Effekterna av resursförstärkningen behöver därför följas upp löpande under planperioden.

Arbetet med att säkerställa en hållbar arbetsmiljö och en god balans mellan krav och resurser är en förutsättning för att uppnå nämndens mål och fortsatt kunna attrahera, utveckla och behålla rätt kompetens inom verksamheten.

Plan för grunduppdrag

Överförmyndarnämndens grunduppdrag

Nämnden ansvarar för att överförmyndarverksamheten bedrivs i enlighet med bestämmelserna i föräldrabalken och andra författningar som reglerar frågor knutna till överförmyndarverksamhet.

Nämnden har till huvudsaklig uppgift att besluta om förordnande och entledigande av gode män och förvaltare, ta till vara den enskildes intresse genom kontroll av förmyndarnas, gode männens och förvaltarnas förvaltning, lämna information till allmänheten, och att ansvara för ärenden som enligt lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn stadgas för överförmyndaren.

Utöver vad som följer av lag ska nämnden se till att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande reglemente och det samverkansavtal som träffats mellan kommunerna och antagits i respektive kommuns fullmäktige, samt inom de ekonomiska ramar som beviljats för nämndens verksamhet.

Nämnden ska verka för att uppfylla de eventuella mål som framgår av det avtal som reglerar nämndens verksamhet. Nämnden har mandat att avgöra vilka av värdkommunens övriga mål som ska gälla för nämnden.

Umeå kommun är anställande kommun och för personal gäller anställande kommuns personalpolitiska mål. Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de riktlinjer som har beslutats av värdkommunen och är av relevans för nämnden.

Nämnden ansvarar inom sitt område för:

- att informera om verksamheten och nämndens arbete såväl internt som till allmänheten,
- att en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av det egna verksamhetsområdet görs,
- att upprätta förslag till budget för det egna verksamhetsområdet,
- att verka för att samråd sker med brukare av nämndens tjänster,
- att fortlöpande reformera det kommunala regelbeståndet inom verksamheten,
- att de personuppgifter som nämnden behandlar, nämnden är personuppgiftsansvarig
- att i övrigt fullgöra de uppgifter som fullmäktige överlämnar till nämnden,
- att de informationssystem som stödjer nämndens verksamhet,
- att yttra sig för samtliga samverkande kommuner över offentliga utredningar

Grunduppdragets genomförande

Överförmyndarnämndens främsta uppdrag är att genom tillsyn motverka rättsförluster för personer som inte själva kan tillvarata sina rättigheter. I Sverige har Överförmyndare tillsyn

över stora tillgångar, senaste mätningen via SKR visade att det handlar om närmare 100 miljarder kronor totalt som förvaltas av Överförmyndare.

Nämnden ansvarar för rekrytering av ställföreträdare samt för att tillhandahålla stöd och utbildning till personer som åtar sig uppdrag som gode män och förvaltare. Nämnden ansvarar vidare för att förvaltningen bedrivs effektivt och att utvecklingen av arbetssätt och kontaktytor sker kontinuerligt.

Under 2027 ligger fokus på att arbeta med att genom tillsyn motverka rättsförluster för personer som inte själva kan tillvarata sina rättigheter. Detta behöver ske genom att säkerställa att de som bedömts ha behov av god man eller förvaltare, erhåller sådan utan dröjsmål och att nuvarande kö arbetas bort. Samt att granskningen av redovisningshandlingar sker utan onödiga dröjsmål.

I flera år har Överförmyndarnämnden haft stora svårigheter att rekrytera ställföreträdare i den mån att huvudmän förordnas en ställföreträdare i rimlig tid, utan dröjsmål. Det har i förlängningen inneburit att många människor i utsatthet har stått utan en ställföreträdare, över 130 personer är i den utsatta situationen i dagsläget inom Överförmyndarnämnden i Umeåregionen.

Lika viktigt är att Umeåregionen förbättrar förutsättningar för de ställföreträdare som nämnden har och att nya ställföreträdare förses med goda kunskaper och stöd i uppdragen. Att vara ställföreträdare i Umeåregionen ska vara ett attraktivt och möjligt uppdrag att inneha av vanliga samhällsmedborgare. I nuläget kan det vara svårt att matcha en ny ställföreträdare mot komplexa ärenden i en digitaliserad och komplex samtid som finns inom ramen för nämndens område. Dessa svårare ärenden ökar dessutom i antal varje år.

Inom området rekrytering och tillgång till ställföreträdare är det även av stor betydelse att se över de kommunala förvaltarenheternas uppdrag, avtal och samverkansformer. En viktig utgångspunkt i det fortsatta utvecklingsarbetet är att tydliggöra att det är Överförmyndarenheten, utifrån lagstiftningens krav på särskilda skäl, som bedömer vilka ärenden som ska överlämnas till Förvaltarenheten/Ställföreträdarenheten.

Förvaltarenhetens/Ställföreträdarenhetens uppdrag behöver därför utformas på ett sådant sätt att verksamheten kan möta det behov av uppdrag som uppstår och på ett ändamålsenligt sätt ta emot de ärenden som Överförmyndarenheten bedömer ska hanteras inom den kommunala ställföreträdarverksamheten. När ärenden överlämnats ansvarar Förvaltarenheten/Ställföreträdarenheten för den närmare fördelningen av uppdragen inom verksamheten.

Avtal och arbetsrutiner bör i första hand reglera ansvar, roller, processer och kvalitetskrav. Antalet ärenden som förvaltarenheten ska hantera bör inte vara förutbestämt genom fasta volymer eller begränsningar i avtal eller arbetsrutiner, eftersom behovet av kommunala ställföreträdare varierar över tid. Verksamheten behöver i stället präglas av flexibilitet och

anpassningsförmåga för att säkerställa att personer med behov av ställföreträdare får tillgång till detta utifrån gällande lagstiftning och identifierade behov.

Ytterligare ett mål för verksamheten är att befästa och vidareutveckla de arbetssätt som etablerats genom tidigare digitaliserings- och utvecklingsinsatser. Genom gemensamma rutiner, en ändamålsenlig informationshantering och god tillgänglighet för medborgare och ställföreträdare ska förutsättningarna för en rättssäker, likvärdig och effektiv handläggning i hela Umeåregionen stärkas.

En övergripande inriktning för samtliga målområden är principen **digitalt först**, vilket innebär att digitala arbetssätt, digitala tjänster och digital informationshantering ska vara förstahandsvalet när det är möjligt, ändamålsenligt och förenligt med gällande lagstiftning. Digitalisering ska användas som ett verktyg för att öka kvalitet, effektivitet, tillgänglighet och rättssäkerhet i verksamheten.

Målområden 2027:

1.

Genom effektiv och rättssäker tillsyn motverka rättsförluster för personer som inte själva kan tillvarata sina rättigheter.

1.1

Genom effektivare rutiner och arbetssätt utöva tillsyn av inlämnade redovisningshandlingar inom den tidsram som nämnden satt som mål för verksamheten. Att genom utökad tillsyn upptäcka och förebygga rättsförluster kan även handla om att via den unika insyn Överförmyndarnämnden har i ställföreträdares förvaltning, kunna arbeta brottsförebyggande via fördjupad granskning och tillsyn är av stor vikt för Överförmyndarnämndens tillsynsansvar.

1.2

Genom att se över nuvarande rutiner, arbetsformer och processer vid båda kontoren i syfte att skapa en gemensam struktur för handläggning, dokumentation, informationshantering och servicenivåer oavsett kontor och i linje med värdkommunens samlade arbetsgivaransvar. Fokus ligger på att ta tillvara det som redan fungerar väl i verksamheten och bygga vidare på medarbetarnas kunskaper och erfarenheter och befintliga likheter mellan verksamhetens två kontor. Målet är att stegvis skapa gemensamma och hållbara arbetssätt som kan förankras i hela organisationen. Avsikten är att successivt kunna fastställa gemensamma rutiner och processer innevarande och kommande år, i nära samspel med det digitaliseringsarbete som pågår inom nämnden.

I arbetet ingår även att stärka verksamhetens informationssäkerhet genom tydligare rutiner för informationshantering, behörighetsstyrning, dokumentation och hantering av känsliga personuppgifter. Verksamhetens fortsatta digitalisering ställer ökade krav på säkra arbetssätt

och enhetliga processer för att säkerställa att information hanteras korrekt, skyddas mot obehörig åtkomst och uppfyller gällande lagstiftning och interna styrdokument.

Detta lägger grunden för likvärdig, effektiv och rättssäker handläggning och granskning samt en säker och ändamålsenlig informationshantering. Arbetet är omfattande och kräver tid och resurser i ett läge med samtidigt ökande krav, växande komplexitet i handläggning och granskning samt högre krav på digitalisering och informationssäkerhet.

2.

Rekrytering av nya ställföreträdare och stöd till befintliga ställföreträdare

Rekryteringsläget är mycket ansträngt, både nationellt och regionalt. Bristen på gode män och förvaltare är en utmaning som uppmärksammats under flera år och som även varit föremål för statliga utredningar. Samtidigt har den lagstiftning som trädde i kraft den 1 juli 2026 medfört ökade krav på rättssäkerhet, kvalitet, dokumentation och uppföljning inom överförmyndarverksamheten. Detta ökar behovet av ställföreträdare med tillräcklig kompetens och förmåga att hantera alltmer komplexa uppdrag.

Tillgången till gode män, förvaltare och förmyndare är en grundförutsättning för nämndens möjligheter att fullgöra sitt uppdrag. Uppdraget bygger i huvudsak på ideellt engagemang samtidigt som många huvudmän har omfattande och komplexa behov som kräver betydande tidsinsatser och god förmåga att samverka med myndigheter och andra aktörer. Detta, i kombination med de arvodesnivåer som gäller för uppdragen, försvårar rekryteringen av nya ställföreträdare.

I dagsläget finns inom Överförmyndarnämnden i Umeåregionen cirka 130 personer med behov av ställföreträdare där lämplig ställföreträdare ännu inte har kunnat förordnas, vilket riskerar att påverka den enskildes möjligheter att få sina rättigheter tillgodosedda.

2.1

Tillgången till kompetenta ställföreträdare är en avgörande förutsättning för att nämnden ska kunna fullgöra sitt uppdrag med god kvalitet, rättssäkerhet och kontinuitet. Rekrytering, utbildning och stöd till ställföreträdare utgör därför ett prioriterat utvecklingsområde under 2027.

Under året fortsätter arbetet med att stärka och samordna rekryteringsinsatserna inom samverkansområdet. Gemensamt informationsmaterial, samordnade introduktionsrutiner och en enhetlig information på samverkanskommunernas webbplatser ska bidra till ökad synlighet och tillgänglighet för personer som är intresserade av uppdrag som god man eller förvaltare.

Nämnden ska även fortsätta utveckla stödet till befintliga ställföreträdare genom utbildningsinsatser, förbättrad information och ökad tillgänglighet i kontakten med verksamheten. Ett väl fungerande stöd bedöms vara en viktig faktor för att både attrahera nya ställföreträdare och behålla befintliga.

Trots de insatser som genomförts kvarstår betydande utmaningar när det gäller att säkerställa tillgången till ett tillräckligt antal lämpliga ställföreträdare. För att möta det växande behovet och skapa ett mer långsiktigt och systematiskt arbetssätt kommer verksamheten under 2027 att avsätta särskilda resurser med ansvar för rekrytering och stöd till ställföreträdare. Satsningen syftar till att stärka nämndens kompetensförsörjning inom området och säkerställa att personer som behöver en ställföreträdare kan få sina behov tillgodosedda inom rimlig tid.

Målsättning 2027 är att öka antalet tillgängliga ställföreträdare, stärka förutsättningarna för att behålla befintliga uppdragstagare samt skapa ett mer hållbart och strukturerat rekryteringsarbete för framtiden.

2.2

Under 2025 och 2026 har samarbetet mellan Överförmyndarverksamheten och de kommunala förvaltarenheterna i Umeå och Örnsköldsvik utvecklats genom löpande dialog och gemensam planering. Förvaltarenheten i Umeå har under 2026 förstärkts med en enhetschef och två medarbetare, med fortsatt utbyggnad planerad under 2027. Överförmyndarnämnden har identifierat ett behov av utökad kapacitet inom den kommunala förvaltarverksamheten i Örnsköldsvik. Någon motsvarande resursförstärkning har dock ännu inte genomförts, vilket kan påverka möjligheten att möta framtida behov av kommunala ställföreträdare.

Under 2027 prioriteras fortsatt utveckling av samverkan, avtal och arbetsrutiner mellan verksamheterna. Särskilt fokus ligger på att tydliggöra ansvarsfördelningen, där intentionen är att Överförmyndarenheten ansvarar för bedömningen av vilka ärenden som uppfyller kravet på särskilda skäl och därmed berättigas kommunala professionella ställföreträdare. Förvaltarenheternas verksamhet behöver samtidigt utvecklas för att kunna möta nämndens behov av kommunala ställföreträdare på ett flexibelt och långsiktigt hållbart sätt.

3.

Digitalisering och informationsförvaltning

3.1

Ökad digitalisering är en grundförutsättning för en rättssäker och hållbar verksamhet med harmoniserade arbetssätt för effektiv handläggning, granskning och ärendehantering.

Under 2024–2025 genomfördes omfattande insatser för digitalisering av pappersakter. Under 2026 har arbetet med övergången till digital huvudakt och fortsatt utveckling av digitala processer fortgått, men i lägre takt än planerat. Detta har främst berott på att verksamheten behövt prioritera anpassningar till ny lagstiftning samt att tillgången till nödvändig nyckelkompetens inom digitalisering och informationsförvaltning varit begränsad.

Arbetet med digital huvudakt, utveckling av digitala stöd och e-tjänster, revidering av dokumenthanteringsplan, dokument- och posthantering samt säkerställd e-arkivering fortsätter därför under 2027. Målet är att skapa en rättssäker, effektiv och hållbar

informationsförvaltning som uppfyller krav enligt GDPR och arkivlagstiftning samt möjliggör enhetliga arbetssätt, förbättrad tillgänglighet och effektivare handläggning.

3.2

Nämnden ska vidare modernisera kommunikationskanaler med ställföreträdare och godemän genom utveckling eller köp av e-tjänster och digitala verktyg för säker kommunikation och informationsöverföring (Mina meddelande, säker e-post mm). Kommunikationskanalerna ska vara inkluderande och rättssäkra, och servicenivåer ska kontinuerligt utvärderas utifrån behov, lagstiftning och verksamhetens uppdrag.

Syftet med utvecklingsarbetet är att skapa en gemensam och hållbar verksamhet där arbetet är likvärdigt, rättssäkert och effektivt, oavsett geografisk placering.

Avslutningsvis

För att motverka rättsförluster för utsatta människor i samhället är det av stor vikt att handläggning av ärenden för att tillsätta ställföreträdare sker effektivt och utan onödigt dröjsmål. Överförmyndarnämnden kan även verka brottsförebyggande genom den tillsyn som utförs av ställföreträdarnas förvaltning. Moderna digitala verktyg samt likvärdigt stöd, utbildning och handledning av ställföreträdare ökar attraktiviteten i uppdraget. Robusta gemensamma processer, moderna verktyg och tydlighet i styrande dokument och planer bidrar till en mer attraktiv arbetsplats och en god arbetsmiljö.

Samtidigt kräver verksamhetens fortsatta digitalisering ett systematiskt arbete med informationssäkerhet. Nämnden hanterar stora mängder känsliga personuppgifter och annan skyddsvärd information, vilket ställer höga krav på säkra arbetssätt, tekniska lösningar och medvetenhet hos medarbetare och ställföreträdare. Ett fortsatt utvecklingsarbete inom informationssäkerhetsområdet är därför nödvändigt för att säkerställa att lagkrav och interna styrdokument efterlevs samt för att upprätthålla förtroendet för verksamheten och skydda enskildas integritet. Genom ett långsiktigt arbete med informationssäkerhet skapas förutsättningar för en digital, effektiv och rättssäker verksamhet.

Uppföljning

Uppföljning av målområdena sker löpande under året genom nämndens ordinarie rapportering, verksamhetsdialoger och statusuppföljningar. Resultat och måluppfyllelse redovisas i samband med tertialrapporter och årsrapport utifrån beskrivna fokusområden samt utifrån nämndens målsättningar och värdkommunens särskilda uppdrag.

1. Effektiv tillsyn, kvalitet och rättssäkerhet
2. Rekrytering av nya ställföreträdare och stöd till befintliga ställföreträdare
3. Digitalisering och informationsförvaltning

Syftet med uppföljningen är att säkerställa att nämndens verksamhet bedrivs effektivt, rättssäkert och i enlighet med de mål som fastställts för 2027.

Målområde 1	Mätvärden/Indikatorer	Uppföljningsmetod	Tidpunkt/ Frekvens	Ansvar
1.1 Effektiv tillsyn och brottsförebyggande arbete	**Delområde 1:** Effektivare tillsyn av förvaltares förvaltning samt brottsförebyggande arbete via tillsyn. **Mått:** -Att granskning av redovisningshandlingar (årsräkningar) är färdigställt senast per den 30 september 2026. -Att djupgranska årsräkningar där det finns högre risk för brott. **Aktivitet:** -Förbättrat arbetssätt i verksamheten genom tydlig prioritering av granskning som arbetsuppgift. -Kontinuerlig utbildning av verksamhetens personal i brottsförebyggande arbete vid tillsyn.	Status- och aktivitetsrapportering i samband med verksamhetsdialoger och tertialuppföljning	Löpande rapportering, sammanställning tertial 2 och årsrapport	Enhetschef
1.2	**Delområde 2:** -Rättssäker handläggning och granskning **Mål:** -Effektivare granskning av årsräkningar samt minska behov av kompletteringar gällande årsräkningar. **Aktivitet:** -Anställning av tillfällig personal vår/sommar som förhandsgranskar -Ökade utbildningsinsatser till ställföreträdare. -Underlätta för ställföreträdare att lämna in rätt material via utveckling av rutiner avseende granskningsarbetet i verksamheten.	Status- och aktivitetsrapportering i samband med verksamhetsdialoger och tertialuppföljning	Tertial 2 och årsrapport	Enhetschef
Målområde 2 **2.1** Rekrytering och stöd till ställföreträdare **2.2** Utveckling av och utökning av de	**Mål:** Öka antalet nya ställföreträdare med syfte att minska kön till ställföreträdare. **Mått:** - Antal nyrekryterade ställföreträdare - Antal utbildnings-/introduktionstillfälle - Medelväntetid till förordnande **Aktivitet:** -Genomföra utbildningar för ställföreträdare -Se över arvodesriktlinjer -Se över möjlighet till att upphandla externa utförare inom Umeå kommun. **Mål:** Utöka antalet medarbetare vid de kommunala förvaltarenheterna samt utveckla ärendeflöden mellan ideella ställföreträdare och de kommunala förvaltarenheterna och	Uppföljning, statistik från verksamhetssystem, loggdata från e-tjänster. Status- och aktivitetsrapportering i samband med verksamhetsdialoger och tertialuppföljning	Tertial 2 och årsrapport Tertial 2 och årsrapport	Enhetschef Enhetschef

kommunala förvaltarenheterna	möjliggöra lika villkor vid de båda kommunala förvaltarenheterna för att ta emot både förvaltarskap och godmanskap. **Mått:** - Ökat antal förvaltare vid kommunala förvaltarenheterna -samtliga bedömda ärenden tas över från Överförmyndarenheten till förvaltarenheten -Att öka antalet ärenden som överflyttas från förvaltarenheterna till ideella ställföreträdare. -Att förvaltarenheterna tar emot både förvaltarskap och godmanskap. **Aktivitet:** -Översyn av befintliga avtal för att säkerställa ett välfungerande flöde av ärenden. -Förtydligande av implementering av lagstöd "särskilda skäl där Överförmyndaren gör bedömning över de ärenden som tas över av Förvaltarenheterna. - Fortsatt löpande uppföljning och dialog mellan ansvariga chefer vid de kommunala förvaltarenheterna.			
Målområde 3 Digitalisering och informationsförvaltning "Digital huvudakt" och digitalt först	**Mål:** Digitala arkivsäkrade dokument enligt dokumenthanteringsplanen. **Mått:** - Ökat antal digitalt arkivsäkrade dokument enligt dokumenthanteringsplanen. - Minskat antal inkommande handlingar som behöver skannas manuellt. - Antal e-tjänster i drift. **Aktivitet:** -Revidera dokumenthanteringsplanen -Samverka med Wärnaförvaltningen samt DoIT inom Umeå kommun. **Mål:** <u>Ökad</u> Användning av digitala kommunikationsvägar (antal säkra meddelanden, säker e-post, införande av Mina meddelanden) **Mått:** -Öka användningen för inkommande och utgående digitala handlingar. **Aktivitet**: -Införande av digital signering. -Utökade e-tjänster via Wärnaförvaltningen	Statistikuppföljning, enkäter och rapporter från verksamheten.	Månadsvis rapportering till nämnden, årsvis sammanställning	Enhetschef

Plan för inriktningsmål och program

Umeå kommunfullmäktige har inte riktat några inriktningsmål och programåtaganden till Överförmyndarnämnden i Umeåregionen

Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige

Umeå kommunfullmäktige har genom tilläggsuppdrag 2025:1 gett samtliga nämnder i uppdrag att analysera vilka konsekvenser förändrade demografiska förutsättningar får för verksamheten och för de kommungemensamma försörjningsprocesser som nyttjas. Nämnderna ska även redovisa hur konsekvenserna kan hanteras på kort och lång sikt för att säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid.

Överförmyndarnämnden beslutade den 16 september 2026 att överlämna sin analys och konsekvensbeskrivning till kommunstyrelsen. Analysen visar att en ökande andel äldre kan leda till ett ökat behov av ställföreträdarskap och därmed högre kostnader för verksamheten. Samtidigt bedöms fortsatt digitalisering och utveckling av IT-stöd kunna bidra till effektiviseringar. Nämnden bedömer att de demografiska förändringarna sannolikt kommer att påverka verksamheten, men att konsekvensernas omfattning är osäker

Plan för att nå personalpolitiska mål

Värdkommunens arbetsgivaransvar innebär ett samlat ansvar för ledning, styrning och personal inom hela överförmyndarverksamheten. Det omfattar att anställa, leda och fördela arbetet, att säkerställa arbetsmiljö och kompetensförsörjning, att tillämpa kollektivavtal och lönepolitik. Arbetsgivaransvaret innebär att säkerställa att arbetet bedrivs enligt gällande lagstiftning, lokala riktlinjer och styrdokument och de beslut som fattas av nämnden och förvaltningsledningen.

För att detta ansvar ska kunna utövas på ett likvärdigt och rättssäkert sätt inom överförmyndarnämndens ansvarsområde krävs att verksamheten bedrivs med gemensamma arbetssätt, rutiner och prioriteringar oberoende av medarbetarnas geografiska placering.

Harmonisering av arbetssätt (fokusområde 1) är därmed inte enbart en fråga om effektivitet och rättssäkerhet. Genom utveckling av platsoberoende handläggning ökar rekryteringsmöjligheterna och attraktiviteten för Överförmyndarenheten som arbetsgivare.

Mål 5. Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.

När vakanser uppstår så finns utmaningar för att rekrytera personal till verksamheten oavsett yrkesroll, dock är personalomsättningen är låg. Medarbetarna erbjuds distansarbete och nämnden kommer att fortsätta möjliggöra för kompetensutveckling via de utbildningar som erbjuds specifikt medarbetare inom överförmyndarverksamhet.

Mål 6. Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.

Enhetschefen för Överförmyndarnämnden har personalansvar för ca 20 medarbetare. Utöver detta ingår ett omfattande ansvar för nämndens verksamhet, ekonomi, utveckling och strategiska frågor. Under maj 2025 förstärktes ledarskapet genom en tidsbegränsad funktion som biträdande enhetschef. Erfarenheterna från perioden har visat behovet av ett närmare stöd till verksamhetens operativa ledning, processutveckling och kvalitetsarbete.

Under 2027 genomförs därför en organisationsförändring där funktionen som biträdande enhetschef ersätts av en samordnarfunktion. Samordnaren ska ha ett särskilt ansvar för att samordna och utveckla verksamhetens processer, arbetssätt och rutiner samt driva kvalitetssäkring, verksamhetsutveckling och digitaliseringsarbete. Rollen ska även bidra till ökad samordning inom verksamheten, stödja implementering av nya arbetssätt och lagkrav samt skapa förutsättningar för en mer enhetlig, effektiv och rättssäker handläggning. Förändringen syftar till att stärka verksamhetens utvecklingskapacitet samtidigt som enhetschefens förutsättningar att utöva ett hållbart ledarskap förbättras.

Mål 7. Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.

Verksamheten har låg sjukfrånvaro men belastningen på personalen upplevs hög och ett fortsatt arbete med det systematiska arbetsmiljöarbetet både på enhetsnivå men även på avdelningsnivå kommer att fortgå under 2027. Under året kommer enheten att tillsammans med utgångspunkt i resultatet från medarbetarenkäten ta fram mål och åtgärdsplan för den organisatoriska och psykosociala arbetsmiljön.

Drift- och investeringsbudget

Inom överförmyndarnämnden bedrivs både regiongemensam verksamhet och verksamhet som enbart avser Umeå kommun. Fastställd ram av Umeå kommunfullmäktige för överförmyndarnämnden är 20 814 tusen kronor för budgetåret 2027.

Budgeten för den Umeåspecifika delen av nämnden uppgår till 12 474 tusen kronor och avser kostnader för godemän, professionella kommunala förvaltare samt arvoden till Umeå kommuns förtroendevalda politiker. Förändringar i budget 2027 avser indexuppräkning, justering för minskat PO-påslag samt tillskott med 2 100 tusen kronor för att finansiera fler professionella kommunala förvaltare. De professionella kommunala förvaltarna är anställda av Umeå Kommun hos miljö- och hälsoskyddsnämnden som åtar sig uppdrag som förvaltare. Kostnaderna för förvaltarna finansieras av överförmyndarnämnden genom ersättning till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Överenskommelsen om uppdraget och ersättning hanteras via separat avtal. Den organisatoriska tillhörigheten är viktig, förvaltarna ska inte organiseras under samma nämnd som överförmyndarenheten eller socialtjänsten. I Örnsköldsviks kommun finns professionella kommunala förvaltare anställda av Örnsköldsviks kommun, organiserade under kommunstyrelsen. Örnsköldsvik kommun har, före de anslöt sig till regiongemensam nämnd, direktupphandlat egna privata aktörer som finansieras av Örnsköldsviks kommun.

Den regiongemensamma delen av nämndens ram avser drift- och personalkostnader för myndighetskontoren i Umeå och Örnsköldsvik samt driftbidrag från medlemskommunerna, exklusive Umeå kommun. Nettobudgeten för den regiongemensamma verksamheten avser Umeå kommuns driftbidrag. Budgeterade kostnader för den regiongemensamma delen är 17 228 tusen kronor vilket är 3 125 tusen kronor högre än 2026 års budget. Förändringen i budget avser:

Indexuppräkning 542 tusen kronor.

Minskat PO-påslag – 107 tusen kronor. PO-påslaget har minskat från 40,02 procent till 38,91 procent.

Budgettillskott 3 årstjänster och ledningsresurs 0,4 årstjänst, totalt 2 690 tusen kronor.

Kostnaderna för den regiongemensamma verksamheten fördelas mellan medlemskommunerna utifrån beslutad fördelningsnyckel i enlighet med beslutat samverkansavtal. Fördelningsnyckeln inkluderar även OH-kostnader. Dessa kostnader ingår inte i nämndens budget utan påverkar enbart kommunernas driftbidrag. Den del av driftbidragen som avser OH-kostnaderna fördelas till hänförlig verksamhet inom Umeå kommun. Budgeten för OH-kostnader uppgår 2027 till 1 383 tusen kronor vilket är en ökning med 33 tusen kronor jämfört med 2026.

I bilaga 3 återfinns driftbidrag per kommun.

Överförmyndarnämnden (tkr)	Ram 2026	Ram 2027
Politisk verksamhet	-757	-781
Kommungemensam verksamhet	-15 995	-20 033
Varav Umeå kommun specifik verksamhet	*-9 301*	*-11 693*
Varav Regiongemensam verksamhet	*-14 103*	*-17 228*
Varav driftbidrag regiongemensam verksamhet (exkl Umeå)	*7 409*	*8 888*
Överförmyndarnämnden totalt	**-16 753**	**-20 814**

Kompetensförsörjningsplan

Rekryteringsmarknaden inom överförmyndarområdet är begränsad och det är ofta svårt att rekrytera medarbetare med rätt kompetens. Under perioden 2027–2031 prioriteras därför ett starkt behålla-perspektiv genom systematiskt arbetsmiljöarbete, kompetensutveckling och attraktiva förutsättningar för medarbetarna.

Samtidigt förväntas arbetsbelastningen öka till följd av den nya lagstiftningen, med utökade krav på kommunicering, dokumentation, utredning och tillsyn. För att upprätthålla rättssäker handläggning, god kvalitet och rimliga handläggningstider bedöms verksamheten behöva förstärkas successivt under planperioden.

Nuvarande bemanning bedöms vara dimensionerad utifrån tidigare förutsättningar och det är osäkert om den bemanningen motsvarar den faktiska arbetsmängden. Redan i nuläget finns indikatorer på att arbetsmängden ökar till följd av ny lagstiftning och ökade krav på handläggning och kommunikation. Om de ökade arbetsvolymer som följer av den nya lagstiftningen kvarstår och förstärks över tid bedöms verksamheten behöva utökas med cirka 0,5-1 årsarbetare per år under planperioden, motsvarande totalt 2-4 årsarbetare fram till 2031. Behovet kommer att följas upp och preciseras utifrån lagstiftningens faktiska konsekvenser, ärendeutveckling och krav på servicenivå och rättssäkerhet.

Styrning och uppföljning av externa utförare

Inom Överförmyndarnämnden i Umeåregionen finns olika villkor avseende upphandling och användning av externa aktörer.

Örnsköldsviks kommun har en överenskommelse inom kommunen att via direktupphandling använda privata utförare för god mans- och förvaltaruppdrag för Överförmyndarnämndens verksamhetsområde. Detta har skett under ca 10 års tid inom Örnsköldsviks kommun, det vill säga att det har skett även före 2019 då Örnsköldsvik ingick i nuvarande regionövergripande samarbete. Upphandlingen sker i samråd med chef inom Örnsköldsviks kommun, denne chef är budgetansvarig och tillika chef över förvaltarverksamheten i Örnsköldsviks kommun.

Inom samverkansområdet pågår även ett arbete med att se över nämndens reglemente för att skapa förutsättningar för ett mer enhetligt arbetssätt avseende användning av externa professionella ställföreträdare. För att en sådan förändring ska kunna genomföras krävs dock samsyn mellan samverkanskommunerna. I dagsläget saknas jakande ställningstagande från Örnsköldsviks kommun, vilket innebär att arbetet ännu inte kan slutföras och att möjligheten att upphandla privata aktörer inom hela verksamhetsområdet därmed inte kan realiseras.

Granskning och tillsyn av gode män och förvaltare via extern utförare sker på samma sätt som för ideella gode män och förvaltare

Bilagor

1. Utmaningar och möjligheter 3–5 års sikt

Rekrytering

Överförmyndarnämnden ansvarar för att rekrytera gode män och förvaltare inom hela Umeåregionen. Överförmyndarnämnden har idag ca 1282 gode män och förvaltare i Umeåregionen men det täcker inte behovet. Flera av dessa ställföreträdare är äldre samt att ca 10 stycken av dem har 10 uppdrag eller flera, vilket gör situationen väldigt sårbar om någon av dem skulle behöva avsluta sina uppdrag vid egen sjukdom eller liknande. Godmanskapet är i grunden ett lekmannauppdrag som bygger på ideella krafter hos vanliga kommunmedborgare. Huvudmännens hjälpbehov är ofta komplicerade där det ställs stora krav på flexibilitet, tidsmässiga investeringar och dessutom kan uppdragen vara svåra att avsluta.

Överförmyndarnämnden samverkar idag med förvaltarenheter i både Umeå och Örnsköldsvik. Förvaltarenheternas uppdrag är att ta ansvar för de mest komplexa och resurskrävande ställföreträdarskapen där det kan vara svårt att rekrytera eller behålla ideella gode män och förvaltare.

Genom lagändringen har möjligheten att förordna anställda ställföreträdare utökats, vilket förväntas öka efterfrågan på professionella ställföreträdare under kommande år. Samtidigt ser nämnden att ärendenas komplexitet fortsätter att öka, bland annat till följd av psykisk ohälsa, social utsatthet och behov av samordnade insatser från flera myndigheter.

På tre till fem års sikt bedöms en av verksamhetens viktigaste utmaningar vara att säkerställa tillgången till professionella ställföreträdare för huvudmän vars behov inte kan tillgodoses genom ideella ställföreträdare. Nämnden ser därför ett behov av att förvaltarenheternas kapacitet successivt stärks samt att samarbetet mellan förvaltarenheterna och överförmyndarnämnden utvecklas för att skapa effektiva flöden och en ändamålsenlig fördelning av uppdrag.

För att långsiktigt säkerställa en hållbar försörjning av ställföreträdare behöver arbetssätten vidareutvecklas. En viktig del är att professionella ställföreträdare i högre utsträckning används för att stabilisera situationen i särskilt komplexa ärenden, varefter uppdrag kan övergå till ideella ställföreträdare när förutsättningarna medger det. Ett sådant arbetssätt skapar bättre möjligheter för förvaltarenheterna att ta emot nya ärenden med omfattande stödbehov.

Nämnden ser även ett behov av ökad flexibilitet i användningen av professionella ställföreträdare, där förvaltarenheterna kan hantera både godmanskap och förvaltarskap utifrån huvudmännens behov. För att säkerställa att ingen enskild ska behöva stå utan

ställföreträdare kan det även finnas behov av att, när andra alternativ inte står till buds, använda externa professionella aktörer.

En väl fungerande tillgång till professionella ställföreträdare bidrar samtidigt till att de ideella ställföreträdarnas insatser kan riktas mot uppdrag där frivilligt engagemang är särskilt ändamålsenligt. Detta stärker förutsättningarna för både rättssäkerhet, kontinuitet och långsiktig hållbarhet i ställföreträdarsystemet.

Digitalisering

Överförmyndarnämndens tillsyn utövas genom granskning av gode männens och förvaltarnas redovisningshandlingar. Det sker vanligen via manuell granskning av inkomna pappershandlingar. Sedan 2020 har Överförmyndarnämnden även möjlighet att ta emot redovisningar elektroniskt samt Umeå kommun, att granska dessa elektroniskt. Det har dröjt flertalet år med att samordna Umeå kommuns egen IT avdelning mot Wärna-förvaltningen för att etablera en testmiljö. Att detta försenats har påverkat nämndens utvecklingsmöjligheter negativt. Under sommaren/hösten 2025 har denna testmiljö påbörjats och vid färdigställande kommer testmiljön innebära nya möjligheter att utbilda ställföreträdare i den elektroniska inlämningen av redovisningshandlingar. Det i sin tur kommer att leda till att flera kan lämna in redovisningshandlingar elektroniskt. Ett annat utvecklingsområde är att motverka ett digitalt utanförskap hos huvudmän och att möjliggöra att ställföreträdare kan agera för huvudmännens räkning. För att detta ska vara möjligt behöver närliggande verksamheter så som banker öka takten på utveckling av sina digitala tjänster vilket kommer effektivisera och förenkla de uppgifter som ställföreträdare behöver utföra åt huvudmän. Denna fråga ligger inte inom ramen för Överförmyndarverksamhetens påverkansområde.

Överförmyndarnämnden har idag inte något sätt att skicka alla de sekretesshandlingar som behöver skickas elektroniskt. Den nya lagstiftningen har medfört utökade krav på kommunicering med berörda parter i fler typer av ärenden. Detta innebär ett ökat antal utskick och därmed högre kostnader för porto, administration och hantering. Kostnadsökningen bedöms kvarstå över tid om inte digitala kommunikationsformer kan ersätta delar av den skriftliga kommunikationen.

Ny lagstiftning

Den lagstiftning som trädde i kraft den 1 juli 2026 har medfört ökade krav på överförmyndarverksamhetens rättssäkerhet, dokumentation, uppföljning, tillsyn och kvalitetssäkring. Utvecklingen innebär att handläggningen blir mer omfattande och att arbetsinsatsen per ärende ökar. Samtidigt ställs högre krav på kompetens, processutveckling, digitala stöd och intern kontroll. På längre sikt behöver nämnden säkerställa att verksamheten har tillräckliga resurser, ändamålsenliga arbetssätt och en hållbar kompetensförsörjning för att möta lagstiftningens krav och upprätthålla en effektiv och rättssäker verksamhet.

Likaså har lagändringen avseende framtidsfullmakter inneburit merarbete för verksamheten.

Bilaga 3: Driftbidrag per kommun 2027

Kostnader för den regiongemensamma verksamheten fördelas med fördelningsnyckel fastställd av ingående kommuners kommunfullmäktige. Fördelningsnyckeln består av en fast och en rörlig del. Den rörliga delen av nyckeln är ärendebaserad. Den fasta delen avser kostnader för verksamhetschef, nämndsadministration, ekonomistöd, löneadministration, HR-stöd samt systemkostnader.

Kostnaderna som fördelas är OH-kostnader (tabell 3) som inte ingår i nämndens budgetram och kostnader för den regiongemensamma verksamheten (tabell 2) inom nämnden. Budgeten för den regiongemensamma verksamheten som ska fördelas uppgår till 17 228 tusen kronor och avser kostnader för personal och drift för kontoren i Umeå och Örnsköldsvik. Budgeten för OH-kostnader uppgår till 1 383 tusen kronor och avser lokalkostnader, IT-tekniker, löneadministration samt ekonomi- och HR-stöd.

Tabell 1: Driftbidrag per kommun 2027

Kommun	Ärenden okt 2026	Fast del	Rörlig del	Driftbidrag per kommun
Bjurholm	42	325	200	525
Nordmaling	140	325	666	991
Robertsfors	116	325	551	877
Umeå	1 826	325	8 681	9 006
Vindeln	120	325	570	896
Vännäs	199	325	946	1 271
Örnsköldsvik	993	325	4 721	5 046
SUMMA	***3 436***	***2 276***	***16 335***	***18 610***

Tabell 2: Varav driftbidrag avseende budget regiongemensam verksamhet (inom nämndsram)

Kommun	Ärenden okt 2026	Fast del	Rörlig del	Driftbidrag per kommun
Bjurholm	42	300	185	485
Nordmaling	140	300	616	916
Robertsfors	116	300	511	811
Umeå	1826	300	8 040	8 340
Vindeln	120	300	528	828
Vännäs	199	300	876	1 176
Örnsköldsvik	993	300	4 372	4 672
SUMMA	***3 436***	***2 098***	***15 130***	***17 228***

Tabell 3: Varav driftbidrag avseende OH-kostnader

Kommun	Ärenden okt 2026	Fast del	Rörlig del	Driftbidrag per kommun
Bjurholm	42	25	15	40
Nordmaling	140	25	49	74
Robertsfors	116	25	41	66
Umeå	1826	25	640	666
Vindeln	120	25	42	67
Vännäs	199	25	70	95
Örnsköldsvik	993	25	348	374
SUMMA	***3 436***	***177***	***1 205***	***1 383***

Beslutad av: Överförmyndarnämnden
Gäller för: Överförmyndarenheten Umeåregionen
Giltighetstid: 2027
Reviderad: 2026-10-27

Diarienr: KS-2026/00521]
Beslut: [2026-11-11/§ XX]
Ansvarig: Enhetschef Sandra Andersson

Nr.7 enligt kallelse/ föredragningslista

Remissyttrande, Policy för cirkulär ekonomi, KS-2026/00478

Förslag till beslut

Överförmyndarnämnden beslutar

att lämna yttrande enligt förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott (KSNAU) har skickat ut förslag till Policy för cirkulär ekonomi på remiss. Överförmyndarnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över förslaget. Policyn syftar till att etablera gemensamma principer och förhållningssätt för hur cirkulär ekonomi ska tillämpas inom kommunkoncernen som ett verktyg för ökad resurseffektivitet, minskad klimatpåverkan och långsiktigt hållbar verksamhetsutveckling.

KSNAU önskar synpunkter kring policyns upplägg och innehåll samt om nämnder och bolag ser behov av att det senare tas fram kompletterande riktlinje som ytterligare förtydligar hur cirkulär ekonomi ska genomföras.

Överförmyndarnämndens yttrande

Överförmyndarnämnden ser positivt på förslaget till policy och har inga synpunkter på denna. Om kompletterande riktlinjer tas fram i ett senare skede, anser nämnden att dessa bör utformas så att de är praktiskt tillämpbara även för mindre verksamheter där möjligheterna att bidra till cirkulär ekonomi främst finns genom inköp, återbruk och digitala arbetssätt.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag, KSNAU 2026-09-08
- Remissversion, Förslag Policy för cirkulär ekonomi

Beredningsansvarig

Sandra Anderson, avdelningschef

Beslutet skickas till

ksdiarium@umea.se

Umeå kommun
Click here to enter text.

Protokollsutdrag
Click here to enter text.

---

§ 287

Diarienr: KS-2026/00478

Remiss: Policy Cirkulär Ekonomi

Beslut

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott beslutar

att överlämna remissutgåva av policy cirkulär ekonomi i Umeå kommun till kommunens nämnder och bolag för yttrande.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

I den strategiska planen står att Umeå ska vara en föregångare inom cirkulär ekonomi. Detta föranledde att OECD 2019 analyserade Umeå i sitt program för Cirkulär ekonomi i städer och regioner. Rapporten publicerades 2020 och gav 18 rekommendationer till Umeå kommun för vidare arbete. Sedan dess omfattas området av programmet för Klimatneutrala Umeå. Däremot framgår inte några prioriterade områden eller uppsatta mål för arbetet.

Under 2024 inleddes arbetet med att ta fram en Träbyggnadspolicy. Frågan engagerade remissinstanser som välkomnade ett styrdokument för byggande men den övervägande delen föreslog ett fokus på cirkularitet, hållbarhet och klimatpåverkan framför materialslag. Samtidigt sker arbete inom kommunkoncernen inom urban industriell symbios, cirkulärt byggande, cirkulär masshantering och återbruk. En av de beslutade åtgärderna för att uppnå kommunens miljömål är en strategi för cirkulärt byggande. Sammantaget sker många insatser, men utan överbryggande koordinering och riktning.

Mot bakgrund av detta fattade kommunfullmäktige ett igångsättningsbeslut 2025-04-28 för ett styrdokument för cirkulär ekonomi.

Syfte

Syftet med policyn är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för Umeå kommuns arbete där cirkulär ekonomi är ett av verktygen för att nå kommunens inriktningsmål. Tillämpningen av denna policy innebär minskad klimatpåverkan, ökad resiliens och potentiellt ekonomiska besparingar. Policyn ska fungera som ett stöd i förståelsen av hur cirkulär ekonomi ska integreras i den egna verksamheten och vara vägledande i prioriteringar och val. Policyn är tänkt att generera kompetens och utveckling inom området.

Remissförfarande
Förslag till policy föreslås nu lämnas på remiss till kommunens nämnder samt bolag för yttrande.

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott (KSNAU) önskar synpunkter kring policyns upplägg och innehåll samt om nämnder och bolag ser behov av att det senare tas fram kompletterande riktlinje som ytterligare förtydligar hur cirkulär ekonomi ska genomföras.

Remissyttrande ska vara inlämnat till kommunstyrelsens diarium senast den 30 november 2026. Vid inlämning av remissyttrande ska ärendenummer KS-2026/00478 framgå i ärenderaden. Skicka remissyttrandet till ksdiarium@umea.se

Beslutsunderlag
Förslag Policy Cirkulär Ekonomi

Beredningsansvariga
Liv Öberg
Henny Farebo

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning
Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till
Kommunens nämnder
Kommunala bolag
Nätverket för hållbart byggande och förvaltande,
michael.jalmby@hallbarahus.se

UMEÅ KOMMUN

Policy för cirkulär ekonomi

Remissversion

Beslutad av: Kommunfullmäktige	**Diarienummer:** KS-2026/00478	**Datum, paragraf för beslut:**	**Dokumentet styr:** Nämnder och bolag
Dokumenttyp: Policy	**Giltighetstid:** Tills vidare	**Dokumentansvarig:** Kommunstyrelsen	

Bakgrund

Cirkulär ekonomi handlar om ett systemskifte; att gå från ett linjärt tankesätt och processer till cirkulära tankesätt och processer. Detta skifte påverkar ekonomi, beteenden och synen på naturresurser och värdekedjor. Vi behöver ändra beteende och arbetssätt som leder oss till att välja cirkulära lösningar framför traditionella val. Detta är ett arbete som kommer pågå under lång tid och utmana våra vanor. Kunskap och idéer finns i delar av kommunorganisationen och vi kan lära av andra städer som kommit längre i arbetet.

Cirkulär ekonomi är ett verktyg för att nå ökad resurseffektivitet och minska klimatpåverkan. En förutsättning för detta är giftfria kretslopp. Konkret innebär det att i mesta möjliga mån bevara och värna befintliga resurser och planera och designa för produkters livslängd med återbruk i åtanke. Exemplifieras genom att kommunen:

- Är den cirkulära kunden
- Motverkar överkonsumtion
- Tillämpar avfallstrappan
- Har ett datadrivet och kunskapsdrivet arbete.
- Samverkar och utarbetar lösningar över verksamhetsgränser.
- Samarbetar med övriga aktörer för att utveckla Umeå till ett cirkulärt samhälle.

Syfte

Syftet med policyn är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för Umeå kommuns arbete där cirkulär ekonomi är ett av verktygen för att nå kommunens inriktningsmål. Tillämpningen av denna policy innebär minskad klimatpåverkan, ökad resiliens och potentiellt ekonomiska besparingar. Policyn ska fungera som ett stöd i förståelsen av hur cirkulär ekonomi ska integreras i den egna verksamheten och vara vägledande i prioriteringar och val. Policyn är tänkt att generera kompetens och utveckling inom området.

Lagar och andra krav

På nationell nivå finns en Strategi för cirkulär ekonomi som uppmuntrar kommunen till handling och prioriteringar. Två exempel på nationell lagstiftning som påverkar kommunen inom området är; Plan- och bygglagen och Lagen om Klimatdeklarationer för byggnader som båda innehåller skrivningar om återbruk.

På EU-nivå finns flera lagpaket som berör cirkulär ekonomi, däribland:

- Ekodesignförordningen för hållbara produkter
- European Affordable Housing Plan | Housing
- EU Anti-Poverty Strategy - Employment, Social Affairs and Inclusion
- Circular Economy Act väntas bli gällande under 2026.

Omfattning och avgränsning

Policyn omfattar Umeå kommunkoncern. Den kommunala koncernen består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, kommunens nämnder och förvaltningar samt helägda kommunägda bolag.

I delägda bolag och andra associationsformer verkar kommunen för att policyns principer och förhållningssätt ska tillämpas.

Begrepp och definitioner

Avyttra	När något lämnar verksamheten för att det inte längre behövs eller inte längre kan användas. Avyttring kan bland annat göras genom försäljning, donnation (speciella regler gäller offentlig aktörer) eller som avfall.
Bevara	Att välj att inte byta ut något för att använda det på samma plats med samma syfte.
Cirkulär ekonomi	Ett kretsloppstänk för att minimera användandet av resurser.
Energiåtervinna	Att använd avfall för att producera energi.
Livslängd	Den tid ett material eller produkt är funktionell.
Materialåtervinning	Definerias i miljöbalken (15 kap 6 §) som upparbetning av avfall till nya ämnen eller föremål som inte ska användas som bränsle eller fyllnadsmaterial. Se även definition”Återvinning” nedan.
Återbruka	Att återanvända redan producerade material eller produkter.
Återtagssystem	Leverantörer och tillverkare som systematiskt tar tillbaka sina egna produkter efter användning med syfte att återbruka eller återvinna dessa.
Återvinna	Innebär att ett material eller en produkt tas om hand efter användning för att användas igen med annat syfte än det ursprungliga. Används här som ett bredare begrepp än det som

definieras i Miljöbalken. Enligt Miljöbalken (15 kap 6 §) innebär återvinning en form av avfallshantering. Återvinning kan ske antingen genom att något som är avfall genom kontroll, rengöring eller reparation förbereds för återanvändning eller genom att avfallet materialåtervinns för att kunna ersätta jungfrulig råvara.

Principer och förhållningssätt

Principer för cirkulär ekonomi ska tillämpas brett och exempelvis genomsyra produktval, möbelhantering, masshantering samt restflöden. Cirkulära principer appliceras i arbetet med att bygga och planera stad i exempelvis processer såsom bygg- och rivningslov, planarbete samt i det näringslivsfrämjande arbetet. Nedan prioritetsordning ska styra arbetet i fallande ordning.

1. Bevara

I första hand bevara befintlig infrastruktur, bebyggelser och de produkter och material som redan finns i bruk. Det innebär att vårda, reparera, rekonditionera och uppgradera.

2. Återbruka

I andra hand möjliggöra för att produkter och material återanvänds i största möjliga mån och på så sätt ge maximal livslängd. Det kan göras genom att ställa krav på garantitider, säkerställ tillgång på reservdelar, cirkulera internt, välja icke-fabriksnytt samt inventera och demontera. Om ett material eller produkt med livslängd kvar ska avyttras, bör avyttring som avfall undvikas.

3. Återvinna och materialåtervinna

I tredje hand ska material och produkter återvinnas. Vid återvinning får de ingående råvarorna en förlängd livslängd. Återvinning möjliggörs genom produktval och utformning så att ingående material kan separeras och/eller genom att använda återtagssystem inom de områden där sådana finns.

4. Energiåtervinna

I sista hand avvecklas material och produkter som avfall för energiåtervinning.

Relaterade styrdokument

Program för Klimatneutrala Umeå

Miljömålen

Avfallsplan

Energiprogrammet

Nr.8 enligt kallelse/ föredragningslista

Information från verksamhetsledning gällande aktualiteter inom nämndens ansvarsområde 11 november 2026

Förslag till beslut
Överförmyndarnämnden beslutar

att godkänna informationen.

Ärendebeskrivning
Överförmyndarchef Sandra Andersson ger information från verksamhetsledning innehållande lägesrapport om arbetsmiljö, aktuell statistik avseende granskning av årsräkningar och rekrytering av ställföreträdare.

Underlag
Presentation

Beredningsansvarig
Sandra Andersson, avdelningschef
Marie Sandström, biträdande enhetschef

Nr.9 enligt kallelse/ föredragningslista

Informationsärenden 11 november 2026

Förslag till beslut
Överförmyndarnämnden beslutar

att godkänna informationen.

Ärendebeskrivning
-Utbildning för förtroendevalda mandatperioden 2027-2030
-Privata utförare inom Överförmyndarverksamhet
-Gemensam informationsförsörjning (GIF)-Överförmyndare

Beslutsunderlag
- Protokollsutdrag, Robertsfors kommun 2026-10-26
- Erbjudande-Gemensam informationsföreläsning (GIF)
- Gemensam informationsförsörjning (GIF)-Överförmyndare
- Svarsformulär-erbjudande inom Handslaget för välfärdsutveckling genom digitalisering 2026

Beredningsansvarig
Sandra Andersson, avdelningschef
Marie Sandström, biträdande enhetschef
Ulrika Persson, nämndsekreterare

§ 104

Dnr KS-2026-01125

Privata utförare inom Överförmyndarverksamhet

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

1. ge den gemensamma överförmyndarnämnden mandat att anlita externa utförare om behov uppstår.

2. §3 i den gemensamma Överförmyndarnämndens reglemente kompletteras så att det framgår att nämnden ansvarar for att bedöma och vid behov genomföra upphandling av de varor och tjänster nämnden behöver för att fullgöra sitt uppdrag.

Ärendesammanfattning

Överförmyndarnämnden är en gemensam nämnd där samtliga deltagande kommuner ska ges möjlighet att ta ställning till principiella frågor. Den gemensamma nämndens ansvar och mandat regleras i ett reglemente och avtal fastställt av kommunfullmäktige i de deltagande kommunerna. För att nämnden ska ha mandat att vid behov anlita externa utförare föreslås därför deltagande kommuner att ge den gemensamma överförmyndarnämnden detta mandat och att den gemensamma nämndens reglemente kompletteras så att detta framgår. Vid upphandling ska den gemensamma Överförmyndarnämnden följa värdkommunens fastställda policy och riktlinje avseende upphandling- och inköpsverksamhet.

Överförmyndarnämnden ansvarar för rekrytering, förordnande av gode män och förvaltare samt tillsyn enligt föräldrabalken. Uppdraget omfattar även att ta tillvara enskildas intressen och att säkerställa rättssäker handläggning. Umeå kommun är värdkommunen för Överförmyndarnämnden och det regiongemensamma samarbetet mellan sju kommuner (Umeå kommun, Örnsköldsviks kommun, Robertsfors kommun, Nordmalings kommun, Vännäs kommun, Vindelns kommun och Bjurholms kommun). Privata aktörer används redan i Örnsköldsviks kommun. Överförmyndarnämnden i Umeåregionen beslutade 2025-06-18 att ge förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten att använda privata utförare som komplement till ideella och kommunala ställföreträdare även i Umeå kommun, vilket enligt avtal även skulle möjliggöra för de fem kranskommunerna om behov uppstår. Överförmyndarnämnden i Umeregionen har år efter år gått med budgetöverskott avseende den del som rör finansiering från Umeå kommun utifrån att det inte finns tillräckligt med ställföreträdare att betala ut arvoden till samtidigt som det föreligger en akut kösituation.

Bakgrunden är en numera konstant kö om cirka 120 personer i behov av ställföreträdare inom hela Umeåregionen där många väntat länge på en ställföreträdare. Den största behovsökningen finns inom Umeå kommun. Det är allt svårare att rekrytera frivilliga med tid, förutsättningar och kunskap att ta på sig ideella och tidskrävande uppdrag mot en symbolisk ersättning och ett individuellt skadeståndsansvar. Skadeståndsansvar gäller vid både felaktigt agerande och underlåtenhet att agera, vilket ställer stora krav på den som tar på sig ett uppdrag. Umeåregionen är inte ensam om en ohållbar situation avseende rekrytering av ideella. RGMF (Riksförbundet Gode Män och Förvaltare) gick under hösten 2025 ut med att det råder en nationell rekryteringskris avseende frivilliga ställföreträdare.

Regeringens proposition Ett ställföreträdarskap att lita på 2025/26:92 föreslår lagändringar från 1 juli 2026 som möjliggör förordnande av anställda ställföreträdare vid särskilda skäl. Uppdraget är fortsatt personligt med individuellt skadeståndsansvar för den som är förordnad ställföreträdare, oavsett anställningsform och överförmyndaren har kvar tillsynsansvaret.

Beslutsunderlag

Överförmyndarnämnden 2026-02-11 § 24

Överförmyndarnämnden 2025-06-18 §118

Överförmyndarnämnden i Umeåregionen, reglemente

Proposition 2025_26_92 Ett ställföreträdarskap att lita på

Beslutet ska skickas till

Ulrika.e.persson@umea.se

Yrkanden

Kent Persson (S) yrkar bifall till liggande förslag.

För registrering och vidarebefordran till kommunens överförmyndarverksamhet

Till kommundirektören för kännedom

Erbjudande – Gemensam Informationsförsörjning (GIF) Överförmyndare

Detta utskick rör ett nytt erbjudande från SKR, Adda och Inera inom ramen för Handslaget för välfärdsutveckling genom digitalisering. I bifogade underlag finner ni erbjudandet samt svarsbilaga.

GIF – Överförmyndare bygger vidare på den kommungemensamma informationsförsörjningstjänsten GIF, som utvecklas inom det pågående handslagsinitiativet Gemensam informationsförsörjning (GIF) – ekonomiskt bistånd.

Erbjudandet ska möjliggöra digital inhämtning av uppgifter som överförmyndarverksamheten behöver för tillsyn och beslut. Målet är att minska den manuella hanteringen och bidra till effektivare och säkrare informationsutbyte och handläggning.

Mer information om initiativet finns på:

Gemensam Informationsförsörjning (GIF) – Överförmyndare | SKR

Bifogade underlag:

- Erbjudande GIF Överförmyndare | PDF
- Svarsbilaga GIF Överförmyndare | PDF

Gör så här för att svara på erbjudandet

Det är kommunens överförmyndarverksamhet som lämnar svar på erbjudandet för kommunens räkning. *Om överförmyndarverksamheten företräder flera kommuner behöver ni endast lämna ett svar.*

1. Fyll i svarsbilagan enligt svarsfälten i formuläret och ange vilken eller vilka kommuner svaret omfattar.

2. Låt behörig företrädare för överförmyndarverksamheten signera svaret.

3. Signera digitalt eller skriv ut, signera och skanna svaret och mejla det till registrator@skr.se.

4. SKR bekräftar med ett mottagandemeddelande.

5. Om ni inte är intresserade av erbjudandet är vi ändå tacksamma om ni svarar genom att tacka nej och anger en kort motivering.

Svar önskas senast: 31 december 2026

Lanseringseminarium GIF - Överförmyndare

Datum: 17 november

Tid: 11.00–12.00

Plats: Digitalt

Kostnad: Kostnadsfritt, men en anmälan krävs.

Länk till anmälan: Lanseringsseminarium GIF - Överförmyndare | SKR

Vid frågor, kontakta handslaget@skr.se.

Vänliga hälsningar,

Ola Odebäck

Direktör Ekonomi och styrning

Sveriges Kommuner och Regioner

Läs mer om hur vi behandlar personuppgifter

GIF – Överförmyndare

Initiativet ska göra det möjligt för överförmyndarverksamheter att hämta uppgifter digitalt från externa uppgiftslämnare via plattformen Gemensam informationsförsörjning (GIF). Det ska ge snabbare och säkrare handläggning samt bättre underlag för tillsyn och beslut om arvoden.

Område: Grundläggande förutsättningar
Steg i processen: Erbjudande och anslutning
Tidsplan: Svarstid från 2 november till 31 december 2026. Utvecklingsarbetet planeras genomföras under 2027-2028.

Lanseringsseminarium

Ta reda på mer om intiativet på seminariet 17 november. Vi presenterar nyttorna för överförmyndarverksamheten och hur arbetet kommer att genomföras. Seminariet är kostnadsfritt men kräver anmälan.

17 november: Lanseringsseminarium – GIF Överförmyndare

Om initiativet

För att utöva tillsyn av ställföreträdare och fatta korrekt beslut om arvoden behöver överförmyndarverksamheten uppgifter om huvudmäns inkomster, tillgångar och ersättningar. I dag hämtas uppgifterna till stor del in genom fysisk post och annan manuell hantering.

GIF – Överförmyndare är ett skalningsinitiativ som bygger vidare på den gemensamma GIF-plattform som utvecklas för GIF – Ekonomiskt bistånd. Genom att återanvända teknik, logik och arbetssätt kan relevanta uppgifter från pålitliga källor göras tillgängliga direkt i överförmyndarnas verksamhetssystem.

Det går att återanvända teknik, logik och arbetsätt så kan relevanta uppgifter från pålitliga källor, görs tillgängliga direkt i överförmyndarnas verksamhetssystem.

I en första version omfattar initiativet digital tillgång till relevanta uppgifter från

- Skatteverket
- Försäkringskassan
- Arbetsförmedlingen
- CSN
- Migrationsverket
- Transportstyrelsen
- Pensionsmyndigheten.

På sikt kan fler uppgifter, uppgiftslämnare och funktioner tillkomma.

Mål och nyttor

Målet med iniativet är att digitaliserad informationsinhämtning ska effektivisera kommunernas handläggning samtidigt som informationssäkerheten stärks. När uppgifter hämtas direkt från källan förbättras kvaliteten i beslutsunderlagen och risken för felaktiga utbetalningar minskar.

- Bättre arbetsmiljö och mindre manuell administration.
- Snabbare handläggning och lägre kostnader för uppgiftsinhämtning.
- Ökad kvalitet och informationssäkerhet i informationsutbytet.
- Minskad uppgiftslämnarbörda för huvudmän och ställföreträdare.
- Minskad risk för välfärdsbrottslighet och felaktiga arvodesutbetalningar.

Om erbjudandet

Ett erbjudande om att delta i initiativet har skickats till samtliga kommuner för registrering och vidarebefordran till den överförmyndarverksamhet som företräder kommunen. Överförmyndarverksamheten lämnar svar på erbjudandet för kommunens räkning.

Genom att ansluta sig medfinansierar kommunerna utvecklingen av en gemensam informationsförsörjningstjänst och får möjlighet att ta del av den lösning som utvecklas inom GIF-plattformen.

Sista svarsdag är den 31 december 2026.

Läs mer om erbjudandet i filen nedan.

Sveriges Kommuner och Regioner

adda
Ett företag inom SKR

inera
Ett företag inom SKR

Gemensam Informations-försörjning (GIF) – Överförmyndare

Detta är ett erbjudande inom Handslaget för välfärdsutveckling genom digitalisering, en kommungemensam kraftsamling med syfte att öka digitaliseringstakten och uppnå visionen om världens mest innovativa och omtänksamma välfärd.

Sveriges Kommuner och Regioner

Ett företag inom SKR

Ett företag inom SKR

ERBJUDANDE

2026-11-02

SKR, Inera

Överförmyndarverksamheterna i samtliga kommuner

Erbjudande om skalningsinitiativet Gemensam Informationsförsörjning (GIF) - Överförmyndare

Nytt erbjudande inom Handslaget för välfärdsutveckling genom digitalisering. Erbjudandet riktar sig till överförmyndarverksamheterna i samtliga kommuner.

Sista svarsdag är 31 december 2026.

Överförmyndarverksamhetens processer för ”tillsyn av ställföreträdare” och ”beslut om arvode” har behov av uppgifter kring inkomster, tillgångar och ersättningar för huvudman. Detta är uppgifter som idag nästan uteslutande inhämtas med fysisk postgång eller är beroende av vad en ställföreträdare själv lämnar för upplysningar.

Kommunernas överförmyndarverksamhet har under lång tid efterfrågat möjlighet att inhämta uppgifter digitalt från olika externa källor, i likhet med socialnämnderna som under många år haft tillgång till uppgifter via tjänsten SSBTEK för verksamheten ”Ansökan om ekonomiskt bistånd”.

I och med det pågående handslagsinitiativet Gemensam Informationsförsörjning (GIF)-Ekonomiskt bistånd[1], vilket omfattar att etablera en kommungemensam generisk plattform för informationsförsörjning hos Inera, kan detta nu bli verklighet.

Varje kommun har en överförmyndarverksamhet. Ibland drivs verksamheten inom respektiv kommun och ibland i samverkan med andra kommuner genom gemensamma nämnder eller gemensamma kontor. Det finns cirka 110 överförmyndarkontor.

Överförmyndarverksamheten har till uppgift att bl a utse god man och sedan årligen utöva tillsyn av ställföreträdare. Tillsyn sker av cirka 130 000 personer vilka förvaltar cirka104 miljarder SEK årligen.

Överförmyndarverksamheten fattar cirka 110 000 st arvodesbeslut årligen, vilka omfattar cirka 1,2 miljarder SEK.

Det finns ett tydligt lagstöd för överförmyndarverksamhetens inhämtning av uppgifter från myndigheter och andra organisationer, men det sker dock nästan uteslutande genom manuell hantering.

---

[1] Läs mer om Handslagsinitiativet GIF-Ekonomiskt bistånd på SKRs webb: Gemensam informationsförsörjning (GIF) – ekonomiskt bistånd - SKR

I och med en lagändring som trädde i kraft 1 juli 2026 läggs större ansvar och fler arbetsuppgifter på kommunernas överförmyndarverksamheter, utan extra finansiering, vilket ökar behovet av effektivisering på olika sätt.

Myndigheten för familjerätt och föräldraskap (MFoF) har fått i uppdrag att utveckla ett nationellt ställföreträdarregister vilket kommer att lanseras 1 januari 2028. Kommuner kommer i framtiden att behöva både lämna information till registret och göra kontroller mot registret, vilket också ökar behovet av digitalt informationsutbyte inom området.

Vad innebär initiativet?

Initiativet Gemensam informationsförsörjning (GIF) – Överförmyndare innebär framtagning av kommungemensam kravställning för vilka uppgifter som behövs och etablering av informationsförsörjning av dessa uppgifter från uppgiftslämnare via plattformen GIF till överförmyndarkontorens handläggning och beslut.

Effektmålet för initiativet är att:

Digitaliserad inhämtning av information för överförmyndarnas verksamhet effektiviserar kommunernas handläggning samtidigt som informationssäkerheten höjs i informationsutbytet. Nyttjande av information direkt från källan förbättrar kvalitet i beslut och minskar risken för felaktiga utbetalningar.

De kvalitativa nyttorna med initiativet är stora:

- Bättre arbetsmiljö för handläggarna hos överförmyndarverksamheten i och med smidigare processer
- Ökad informationssäkerhet i informationsförsörjningskedjan
- Ökad kvalitet i uppgiftsinsamlingen då uppgifter hämtas direkt från betrodd källa vilket också innebär minskad risk för välfärdsbrottlighet eller felaktiga ekonomiska förmåner
- Ökad kvalitet i handläggning och beslut
- Minskad uppgiftslämnarbörda för både huvudman och ställföreträdare.

Initiativet skapar också möjligheter för effektivitetsnyttor:

- Tids- och resursbesparing i handläggningen för överförmyndarverksamheten

- Tids- och resursbesparing i uppgiftslämningen hos uppgiftslämnande organisationer
- Minskad kostnad för inhämtning av uppgifter manuellt och/eller via privata externa betaltjänster
- Minskade felaktiga utbetalningar av arvoden (uppskattningsvis minst 2% av utbetalda arvoden, totalt motsvarande cirka 20 Mkr/år aggregerat).

För att kalkylera potentiella effektivitetsnyttor och kostnadsbesparingar för den egna verksamheten kan respektive överförmyndarverksamhet göra en genomlysning av sin verksamhet och ta fram sina egna kalkylfaktorer. Sådana kan exempelvis vara; uppskattad arbetstid för handläggare att samla in och kontrollera uppgifter manuellt, antal brev som skickas för uppgiftsinsamling och kontroll samt kostnad för dessa (kuvert, papper porto), årlig kostnad för slagning efter uppgifter hos privata externa tjänster, antal felaktiga utbetalningar samt uppskattade belopp för dessa, uppskattad arbetstid för utredning av felaktiga utbetalningar.

Vad ska genomföras inom initiativet?

Överförmyndarverksamheten har i sin hantering av processerna ”*tillsyn av ställföreträdare*” och ”*besluta arvode*” behov av uppgifter kring inkomster, tillgångar och ersättningar för huvudman för sin handläggning och beslut. Dessa uppgifter motsvarar i stor utsträckning de uppgifter som under 2026 etableras inom plattformen GIF för verksamheten ”ansökan om ekonomiskt bistånd”, dvs framförallt uppgifter om tillgångar och inkomster

Initiativets upplägg är därför att nyttja den teknik och logik, samverkan och arbetsformer som redan etablerats inom initiativet GIF – Ekonomiskt bistånd så att samma uppgifter kan komma även överförmyndarverksamheten till del.

Utvecklingsarbetet handlar om att i en första version (1.0) etablera en digital informationsförsörjning där uppgifter från Skatteverket, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Centrala Studiestödsnämnden, Migrationsverket, Transportstyrelsen, Pensionsmyndigheten kan inhämtas som underlag till överförmyndarverksamheternas handläggning och beslutsfattande.

De uppgifter som kommer att kunna inhämtas från dessa uppgiftslämnare i version 1.0 är samma som hanteras i version 1 av GIF-Ekonomiskt bistånd, men begränsas av överförmyndarverksamhetens behov och juridisk grund

för inhämtningen. Därav benämns också GIF-Överförmyndare som ett ”skalningsinitiativ” av GIF-plattformen.

I kommande versioner kan fler uppgifter från fler uppgiftslämnare tillgängliggöras, t ex uppgifter för lämplighetskontroll från nya uppgiftslämnare såsom till exempel Polisen och Kronofogden. Digital lämplighetskontroll är en informationsförsörjning som i ett framtida scenario skulle kunna skapa stor nytta även för andra kommunala verksamheter (familjehem, alkoholtillstånd, tobakstillstånd, rekrytering, mm). Även uppgifter från banker och finansieringsinstitut är önskvärda.

Utvecklingsarbetet för version 1.0 resulterar i följande leveranser:

- kommungemensam kravställning på informationsmängder från befintliga uppgiftslämnare i GIF som också behövs för handläggningen inom överförmyndarverksamheten
- kommungemensam kravställning på funktioner och processflödet för informationsinhämtningen
- etablerad samverkan och genomförda behovsdialoger med överförmyndarverksamheternas systemleverantörer
- framtagning av lösningsarkitektur inklusive t ex identitets- och behörighetslösning
- etablering av regler och logik för att hantera inhämtade uppgifter i GIF-plattformen (datastyrning)
- etablering av datahantering i GIF-plattformen
- informations-/API-specifikationer samt kommungemensamma API:er
- gemensamma riktlinjer och stödtexter för handläggargränssnittet
- informationsförsörjningsavtal med befintliga uppgiftslämnande organisationer (vilka redan lämnar uppgifter via GIF-plattformen till verksamheten Ekonomiskt bistånd)
- införandestöd till överförmyndarverksamheternas införande- och förändringsledningsarbete

Utvecklingsarbetet för version 2.0 resulterar i följande tillkommande leveranser:

- kommungemensam kravställning på informationsmängder från nya uppgiftslämnare som behövs för handläggningen inom överförmyndarverksamheten
- informations-/API-specifikationer samt kommungemensamma APIer för nya uppgiftsmängder
- informationsförsörjningsavtal med nya uppgiftslämnande organisationer
- stödtjänst för lämplighetskontroll med ett skalbart användargränssnitt

Resultatet av utvecklingsarbetet blir en informationsförsörjningstjänst som tillhandahålls av Inera till överförmyndarverksamheterna där uppgifter från externa uppgiftslämnande organisationer kan tillgängliggöras för överförmyndarverksamheternas handläggning.
Överförmyndarverksamheterna beställer funktionen att inhämta relevanta uppgifter på ett personnummer hos den upphandlade verksamhetssystemsleverantören som utvecklar sina gränssnitt för att kunna ta emot dessa uppgifter, alternativt utvecklar eget system för detta.

Tidplan

Initiativets utvecklingsarbete planeras att bedrivas under 2027 och 2028. Lansering av version 1 av GIF-Överförmyndare planeras till Q3 2027 med införande hos överförmyndarverksamheterna under början av 2028. Under 2028 utvecklas sedan version 2 med nya uppgiftslämnare och nya funktioner för införande primärt i början av 2029.

Drift, förvaltning och vidareutveckling sker sedan löpande fr o m 2029.

Hur leds arbetet?

Initiativet leds av SKR och Inera i ett samverkande utvecklingsteam. SKR har ett huvudansvar att koordinera kommunernas behov och stötta i införande och Inera har ett huvudansvar att utveckla och tillhandahålla informationsförsörjningstjänsten.

I utvecklingsarbetet deltar också färdledande överförmyndarkontor som ”plogar väg” genom att bland annat ta fram den kommungemensamma kravställningen utifrån verksamheternas behov. Dessa färdledande överförmyndarkontor kommer också att gå först med införandet genom att testa den nya lösningen tillsammans med sina verksamhetssystemsleverantörer innan tjänsterna erbjuds brett av leverantörer till samtliga överförmyndarverksamheter.

Den kommungemensamma kravställningen som tas fram riktar sig både till Inera som tar fram den kommungemensamma informationsförsörjningstjänsten GIF-Överförmyndare och till överförmyndarverksamheterna och deras verksamhetssystemsleverantörer som utvecklar sina tjänster. Den kommungemensamma kravställningen kan också användas av överförmyndarverksamhet som vill utveckla lösningar i egen regi, vid nyupphandling av verksamhetssystem samt av eventuella nya marknadsaktörer som vill utveckla tjänster.

Samverkansdialog med verksamhetssystemsleverantörer kommer att ske löpande under initiativet med ambitionen att samtliga överförmyndarverksamheter ska kunna ta del av den nya digitala informationsförsörjningen via GIF så snart som möjligt.
SKR och Inera har ingen avtalsrelation med kommunernas leverantörer så samverkansdialogen handlar främst om att förtydliga beskrivning av behoven och krav, diskutera olika lösningar för kraven och att takta tidplan för utveckling och införande. Överförmyndarverksamheterna behöver sedan själva ta affärsdialogen med sina respektive leverantörer och beställa lösningen, alternativt utveckla egna lösningar.

Samverkan sker löpande med GIF:s befintliga uppgiftslämnare för att säkerställa att relevanta uppgifter kan tillgängliggöras även för ändamålet GIF-Överförmyndare.

Under hela initiativets gång kommer också samverkan att sökas och byggas upp med nya potentiella uppgiftslämnare för att etablera en vidgning till nya uppgifter i tjänsten. Nya önskade uppgiftslämnare som hittills identifierats är bl a Polisen, Kronofogden, banker och finansieringsinstitut. Dialog är redan etablerad med flera av dessa nya uppgiftslämnare men när i tid nya uppgiftslämnare kan anslutas är till stor del beroende av dennes engagemang och tidsplaner.

Vad innebär det att delta?

Överförmyndarverksamheter som ställer sig bakom initiativet behöver:

- ❑ Ställa sig bakom den kommungemensamma kravställningen på informationsmängder och minsta gemensamma funktionella krav som kommer att tas fram av de färdledande plogkontoren under utvecklingsarbetet.
- ❑ Föra dialog med befintliga leverantörer av verksamhetssystem att inom ramen för befintliga avtal vidareutveckla sina tjänster enligt den kommungemensamma kravställningen.
- ❑ Använda den kommungemensamma kravställningen i utveckling och kommande upphandlingar av verksamhetssystem för överförmyndarverksamheten.
- ❑ Inom initiativet samfinansiera SKR-koncernens kravarbete och utveckling av informationsförsörjningstjänsten GIF-Överförmyndare.
- ❑ Långsiktigt förbinda sig (under minst 7 år) att nyttja informationsförsörjningstjänsten GIF-Överförmyndare genom att teckna tjänsteavtal med Inera och därmed finansiera drift, förvaltning och vidareutveckling av tjänsten.
- ❑ I förekommande fall ersätta systemleverantörernas tjänsteutvecklingsarbete inom befintliga avtal alternativt med tilläggsavtal (beroende på avtalsskrivningar och leverantörens affärsmodell).
- ❑ För den egna verksamheten bedriva förändringsledningsarbete för att implementera den nya informationsförsörjningstjänsten och ställa om arbetssättet för att optimera nyttan med denna.

Finansiering

Kostnaden för SKR:s och Ineras utvecklingsarbete av GIF – Överförmyndare version 1 och version 2 beräknas till totalt 10,215 miljoner kronor för åren 2027 och 2028.
I denna kostnad ingår de resurser och investeringar som behövs för att upprätta den kommungemensamma informationsförsörjningstjänsten GIF – Överförmyndare på GIF-plattformen samt relevanta stödtjänster.

Nyttjande överförmyndarverksamheter förbinder sig att nyttja den färdiga tjänsten från och med 2028 och minst 7 år framåt, dvs till 2035, till en kostnad om 4,05 miljoner kronor årligen, med löpande årlig indexjustering. I denna årliga kostnad ingår förvaltning och vidareutveckling till kommande versioner med utökade uppgiftsmängder från fler uppgiftslämnare och ny funktionalitet.

Finansieringsmodellen ger att ovan kostnader delas mellan deltagande överförmyndarverksamheter baserat på invånarantal, enligt gängse modell, det vill säga en modell med viss volymkompensation.

Vid en anslutning av samtliga kommuner, vilket motsvarar 100 procent av landets invånare, beräknas utvecklingskostnaden till 0,53 kr/invånare/år under både 2027 och 2028. Från och med 2029 beräknas kostnaden för förvaltning och vidareutveckling uppgå till högst 0,42 kronor per invånare och år.

Om kommuner som tillsammans omfattar 70 procent av Sveriges invånare ansluter sig, blir utvecklingskostnaden 0,785 kr per invånare/år under både 2027 och 2028. Från och med 2029 beräknas kostnaden för förvaltning och vidareutveckling uppgå till 0,62 kronor per invånare och år, med löpande årlig indexjustering.

Pris per invånare vid anslutning lägre än 100 procent kommer att bero på vilka kommuner som ansluter sig (om kommunerna får volymkompensation eller inte) och kan därför inte redovisas exakt innan detta är känt. Ovan redovisas därför ett estimerat riktpris som kan komma att justeras något.

Kommunmedverkan motsvarande ett totalt invånarantal om minst 70 procent av Sveriges befolkning är ett minimikrav för att initiativet ska genomföras.

Observera att kostnader som uppstår vid tjänsteutveckling och införande av upphandlade marknadsaktörer inte omfattas av ovan finansiering. Respektive överförmyndarverksamhet ansvarar för den egna beställningen eller upphandlingen av dessa tjänster på marknaden alternativt utvecklingskostnader som uppstår vid egen utveckling.

Information och anmälan

Fördjupad information om erbjudandet finns på skr.se.

Sveriges Kommuner och Regioner

adda Ett företag inom SKR

inera Ett företag inom SKR

ERBJUDANDE

2026-11-02

Till kommunens överförmyndarverksamhet
Till kommundirektören för kännedom

SKR
Inera

Svarsformulär – erbjudande inom Handslaget för välfärdsutveckling genom digitalisering 2026

Detta svarsformulär används för att svara på erbjudandet *Initiativet Gemensam informationsförsörjning (GIF) - Överförmyndare* inom Handslaget för välfärdsutveckling genom digitalisering.

Utskicket skickas till kommunen för vidarebefordran till den överförmyndarverksamhet som företräder kommunen för svar och signering. Kommundirektören får utskicket för kännedom. *Om överförmyndarverksamheten företräder flera kommuner behöver endast ett samlat svar lämnas för dessa kommuner.* Överförmyndarverksamheten ansvarar för att säkerställa att den har mandat att svara för de kommuner som omfattas av svaret.

Att tacka ja innebär att de kommuner som omfattas av svaret ansluter sig till initiativet och medfinansierar utvecklingen under 2027 och 2028 enligt den gemensamma finansieringsmodellen. Anslutningen innebär även ett åtagande att nyttja och finansiera den färdiga tjänsten under minst sju år från lansering, enligt de villkor och den finansieringsmodell som framgår av erbjudandet. Eventuellt överskjutande medel används inom ramen för den kommungemensamma utvecklingsportföljen.

Fakturering och avtal

Om kommunen tackar ja till initiativet, kommer Inera att återkomma till den angivna kontaktpersonen med information om avtal och praktisk hantering av anslutningen.

Fakturering sker genom Inera och sker kvartalsvis. Antalet kommuninvånare som utgör beräkningsgrund, baseras på den senast publicerade befolkningsstatistiken från SCB.

Svar

Vi som överförmyndarverksamhet, genom behörig företrädare, lämnar härmed svar för följande kommuner:

Kommun(er) som detta svar avser:

Klicka eller tryck här för att ange text.

Välj ett av följande alternativ:

☐ Ja tack. De kommuner som anges ovan ansluter sig till initiativet, medfinansierar utvecklingen under 2027 - 2028 och avser att använda de lösningar och tjänster som tas fram inom initiativet. Anslutningen innebär även ett åtagande att, från det att tjänsten tas i bruk, nyttja och finansiera den färdiga tjänsten under minst sju år enligt de villkor och den finansieringsmodell som anges i erbjudandet.[i]

☐ Nej tack. De kommuner som anges ovan avstår från att delta i initiativet och kommer därmed inte att medfinansiera utvecklingen, ansluta till den färdiga tjänsten eller ta del av de lösningar och tjänster som utvecklas inom initiativet.

Om ni avstår, ange gärna en kort motivering:

Klicka eller tryck här för att ange text.

Kontaktuppgifter för initiativet GIF - Överförmyndare

Fyll i nedanstående om ni tackar ja till initiativet.

Kontaktperson för initiativet:

Ange kontaktperson hos överförmyndarverksamheten.

Klicka eller tryck här för att ange text.

E-postadress till kontaktpersonen:

Klicka eller tryck här för att ange text.

Underskrift

Jag bekräftar att jag har mandat att företräda ovan angivna kommuner och att lämna detta svar för deras räkning.

Namn på överförmyndarverksamhet:

Klicka eller tryck här för att ange text.

Namn och titel på behörig företrädare för överförmyndarverksamheten som undertecknar ovanstående beslut:

Klicka eller tryck här för att ange text.

E-postadress

Klicka eller tryck här för att ange text.

Underskrift

Underskrift, samt namnförtydligande

Dagens datum

Klicka eller tryck här för att ange datum.

Erbjudandet kan signeras digitalt om ni har en tjänst för detta. I annat fall fyll i svaret, skriv ut, signera, scanna in och e-posta till registrator@skr.se.

Svar ska vara SKR tillhanda senast den 31 december 2026. Beslut om att ansluta till initiativen är bindande.

Vid frågor kontakta handslaget@skr.se.

[i] Erbjudande – GIF - Överförmyndarverksamheten

Nr.10 enligt kallelse/ föredragningslista

Ärenden under handläggning- information 11 november 2026

Förslag till beslut

Överförmyndarnämnden beslutar

att godkänna informationen.

Ärendebeskrivning

Vid Nämndsammanträde maj 2025 ombedes förvaltningschef att upprätta dokument för att möjliggöra att följa upp de ärenden som Nämnden lyfter. Punkten kallas "Ärenden under handläggning". Dessa ärenden ses nedan:

Datum	Beskrivning	Information 11 november
2025-06-18	Intern granskning UG och Länsstyrelsens beslut	Utredning är påbörjad. Återrapport till nämnden hösten 2026. Även frågan om debitering av annan kommun läggs med i utredningen.
2025 samt 2026	Statistikrapportering avseende • Vitesärenden • Hur många ställföreträdare har fler än 10 uppdrag • Avskrivning av ärenden • Hur många ställföreträdare har entledigats	I samband med årsbokslut
2025-11-20	Förvaltningen ges i uppdrag att i dialog med Miljö- och Hälsoskyddsnämnden se över förutsättningarna för en ramjustering mellan nämnderna, utifrån att budget och personalansvar bör ligga i ansvarig nämnd samt för likvärdiga villkor i hela Umeåregionen	Delas upp i två frågeställningar; -Ramjustering mellan nämnderna - Likvärdiga villkor i hela Umeåregionen.
2026-06-08	Förvaltarenhetens organisatoriska tillhörighet/jäv	Uppdrag från förvaltningen till kommunjurist. PM inkommit till ÖFN 260609
	Arvodesriktlinjer	Återrapportering kommer att ske under 2026, beslut i nämnden december 2026. Frågan om löpande debitering inkluderas i ärendet.

	Se över avtal mellan överförmyndarnämnden och miljö-och hälsoskyddsnämnden	Förslag på ekonomi mellan nämnderna är klar. Avtalsgenomgång behöver göras. Vi behöver även titta över kostnader, privata kontra anställda ställföreträdare. Se över alla samverkansavtal med respektive samarbetspart så att de går i takt med nämndens reglemente samt sinsemellan. Avser avtal med Örnsköldsviks kommun, kranskommunerna samt med Umeå kommuns ställföreträdarenhet – tas samlat.
2026-05	Lokalfrågan	Fortsätta dialogen med fastighetsförvaltningen. En förteckning över våra skäl till utökning av lokaler ska göras före sommaren. Ordf har inlett dialog med Tekniska nämnden.
2026-01-22	Innovation/AI, omvärldsbevakning	Kontakt med bland annat SKR. Återrapport till nämnden ht 2026.
2026-01-22	Jämställdhetsanalys, bjuda in för presentation,	Jämställdhetsrepresentant varit inbjuden till presidiet i maj.
2026-04-13	Upphandlingsunderlag privata utförare.	En punkt till kommande presidiemöten.
2026-04-21	Krisberedskap för nämnden och förvaltningen	En punkt till kommande presidiemöte
2026-04-21	Rutin för polisanmälan, information till nämnden	En punkt till kommande presidiemöte
2026-04-21	Återrapport på ärenden där nämnden haft dialog om att eventuellt bör polisanmälan ske.	En punkt till kommande presidiemöte.